Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

Орган ЦК і МК КП(б)Б, ЦВК і СНК БССР

КАСТРЫЧНІК 27 1933 г. ПЯТНІЦА № 237 (4781) Год выдання XVII

Пролетарыі ўсіх краін, злучайцеся!

СЕННЯ Ў НУМАРЫ:

АРТЫКУЛЫ: ПЕРАДАВЫ—Неадкладна завяршыць капанне бульбы.
П. ГЛЕБКА, П. БРОЎКА—Дзень ваенлётаў.
Прамова члена рэспубліканскай камісіі па чыстцы КП(б)Б тав. САХАРАВАЙ на канферэнцыі групparторгаў.
НА ЎРАЧЫСТЫМ ПЛЕНУМЕ ЦК ЛКСМБ прысвечаным 15-годдзю ЎсеЛКСМ.
Забяспечыць ільназаводы добраякаснай трастой.
Лісты рабселькораў.
ЗА МЯЖОЙ.
ПРАЦЭС АБ ПАДПАЛЕ РЭЙХСТАГА—На сцэну выпушчан чарговы правакатар.
Поўнае фіяско падстаўленага «сведкі».
Польскія пісьменнікі аб СССР.
10 год Турэцкай рэспублікі.

НЕАДКЛАДНА ЗАВЯРШЫЦЬ КАПАННЕ БУЛЬБЫ

Бульба—адна з вядучых культур у сельскай гаспадарцы БССР. З года ў год пашыраюцца пасевы бульбы. Калі ў 1916 годзе было занята пад бульбай 212,2 тыс. га, у 1924—321,6 тыс. га, дык у гэтым годзе засеяна каля 612.000 ГА. Амаль у тры разы больш, чым да рэволюцыі!

Мы яшчэ значна адстаем па ўраджайнасці бульбы. Мала ў нас такіх калгасаў і саўгасаў, якія-б давалі 15-20 тон з гектара. Перад намі яшчэ велізарная работа па ўзняццю ўраджайнасці. Аднак 612.000 га нават пры нашых нізкіх ураджаях — гэта 7-8 млн. тон бульбы. Сабраць гэту велізарную колькасць прадукцыі, сабраць у самы кароткі тэрмін, без страт—складаная і адказная задача.

Перш за ўсё справу вырашаюць тут СЦІСЛЫЯ І РАННІЯ ТЭРМІНЫ ЎБОРКІ. У мінулым годзе з-за позняга капання мы мелі страты ў сотнях тысяч тон. І ў гэтым годзе пагроза псавання прадукцыі далёка не ліквідавана. Усе тэрміны ўборкі прайшлі, а капанне недапушчальна зацягнулася. НА 20 КАСТРЫЧНІКА ЎБРАНА КАЛЯ 505 ТЫС. ГА, АБО 82,2 ПРОЦ. 107 ТЫС. ГА БУЛЬБЫ ЯШЧЭ НЕ ВЫКАПАНА. Мы маем тут яўную небяспеку пагібелі значнай часткі ўраджаю, НЕБЯСПЕКУ, ЯКУЮ МЫ ПАВІННЫ ПАПЯРЭДЗІЦЬ ВА ШТО-Б ТАМ НІ СТАЛА.

Ёсць раёны, якія злачынна зрываюць капанне бульбы. Да іх у першую чаргу адносяцца ДУБРОВЕНСКІ (сакратар РК тав. КАЦМАН), Мсціслаўскі (сакратар РК тав. ТАРАСАЎ), убраўшыя толькі 51,2 проц. бульбы; КЛІМАВІЦКІ (сакратар РК тав. АЛАЙ) — 59,2 проц. і Чырвонапольскі (сакратар РК тав. ЛАПАЦІН)—49,5 проц.

У гэтых раёнах палова бульбы яшчэ не выкапана. У адным Чырвонапольскім раёне яшчэ застаецца на полі 3.600 га, у Мсціслаўскім раёне — каля 4.000 га. Пачаліся замаразкі. Ва што абыйдзецца—пытаемся мы,—такая злачынная работа? Яна можа прынесці велізарныя страты ў дзесяткі тысяч тон бульбы.

Поўную адказнасць за зусім недапушчальнае зацяганне ўборкі нясуць кіруючыя арганізацыі Дубровенскага, Мсціслаўскага, Клімавіцкага і Чырвонапольскага раёнаў. Яны ПАДМЯНІЛІ БОЛЬШЭВІЦКАЕ КІРАЎНІЦТВА АЛІЛУЙСКІМІ РЭЗАЛЮЦЫЯМІ, не пайшлі далей рассылкі агульных, нічога не вартых дырэктыў аб пачатку кампаніі з 15 верасня, і на гэтым лічылі сваю місію скончанай. Яны не забяспечылі правільнага ажыццяўлення дырэктыў, пакінулі ўборку бульбы на самацёк. Такім злачынна-апартуністычным адносінам да выканання дырэктыў партыі трэба нанесці знішчальны ўдар.

Кіраўнікі гэтых раёнаў, нават пасля неаднаразовых указанняў ЦК і сігналаў «Звязды», аказаліся няздольнымі да канца ўскрыць прычыны недапушчальнага адставання раёнаў у правядзенні важнейшых с.-г. работ. Замест большэвіцкага прызнання памылак, замест мабілізацыі партыйных ячэек на знішчэнне недахопаў, яны абмежаваліся пустазвоннымі рэзалюцыямі, заклінаннямі і г. д. ТРЭБА ПАКОНЧЫЦЬ З АПАРТУНІСТЫЧНАЙ ПРАКТЫКАЙ ВА ЎБОРЦЫ БУЛЬБЫ. РК, РВК і іншыя раённыя арганізацыі павінны поўнасцю ўявіць сабе, што партыя будзе ацэньваць іх работу па канкрэтных справах.

Класавы вораг, карыстаючыся тым, што ўборка зацягнулася, праводзіць шкодніцкую тактыку: «Раней убярэм бульбу на сваіх гародах, а потым возьмемся за калгасныя палі». Ва многіх калгасах Чырвонапольскага, Клімавіцкага, Мсціслаўскага і іншых раёнаў на ўборку выходзіць мізэрная колькасць працаздольных калгаснікаў і калгасніц, большасць заняты на сваіх прысядзібных участках. Гэтыя кулацкія контррэволюцыйныя тэндэнцыі, пашырыць сядзібы за кошт калгасных зямель, атрымліваюць большэвіцкага адпора з боку раду раённых арганізацый. Дырэктывы партыі і ўрада аб тым, што прысядзібныя ўчасткі не павінны перавышаць 0,5 га, не выконваюцца.

Ёсць рад фактаў, калі ў калгасах ажыццяўляюць кулацкую рэгламентацыю працоўнага дня. Выходзяць на работу, калі ўздумаецца, працуюць не больш 5-6 гадзін, здзельшчына на полі не ўведзена, пануе яўная абязлічка, за спіной ударніка хаваецца лодыр і гультай. А некаторыя раённыя кіраўнікі праяўляюць тут злачынную палітычную слепату. Яны не бачаць кулацкіх манеўраў, накіраваных на падрыў працоўнай дысцыпліны, на падрыў калгаснай вытворчасці. Трэба зусім страціць рэволюцыйную пільнасць, каб не ўскрыць і не разбіць манеўраў класавага ворага!

Такі-ж малюнак можна наглядаць, напрыклад, ва ЎВАРАВІЦКІМ раёне. Вось што паведамляе нам наш уваравіцкі карэспандэнт. У калгасе «Ленінец», Чабатавіцкага сельсовета, з 156 працаздольных выходзяць на ўборку толькі 20. У калгасе «Рухавік» са 180 жанчын выходзяць не больш 80. А што робяць іншыя? Яны заняты ўборкай на сваіх сядзібах. У калгасе «Рухавік» калгаснік Л. Максіменка мае прысядзібны ўчастак у 2,5 га, Хрóлікаў—у 2 га, М. Кавалёў—у 2,75 га і г. д. Раздуванне прысядзібных участкаў з'яўляецца адной з прычын таго, што ва Уваравіцкім раёне яшчэ не выкапана звыш тысячы га бульбы.

Хутчэй скончыць уборку, каб паспець перабаранаваць, пераараць бульбянае поле і падабраць пакінутую бульбу—баявая задача кожнага комуніста, комсамольца, кожнага сумленнага калгасніка. Яна накладае асаблівую адказнасць на раённыя партыйныя арганізацыі. Райкомы партыі павінны паставіць сваю работу так, каб ні аднаго кілаграма бульбы не пакінуць на полі.

Поспех барацьбы за высокі ўраджай вырашае якасць уборкі.

У мінулым годзе мы мелі з-за нядбайнай уборкі велізарныя страты. Каля 20-30 проц. ураджаю пакінута ў зямлі, утоптана ў гразь.

Вялікае значэнне мае тут ПРАВІЛЬНАЕ НАЛІЧЭННЕ ПРАЦАДЗЁН. Налічэнне павінна стымуляваць высокую якасць работы. Між тым ёсць шмат выпадкаў, калі працадні налічваюцца не ў залежнасці ад колькасці выкапанай бульбы, а ад размера ўбранай плошчы. Няма нічога дзіўнага, што, напрыклад, у калгасе «Чырвоная ноў», Барысаўскага раёна, 30 проц. ураджаю засталося ў зямлі.

Нельга забываць аб тым велізарным значэнні, якое адыгрывае бульба, як адзін з асноўных прадуктаў харчавання, як адзін з важнейшых відаў сыр'я для броварна-крухмальнай прамысловасці.

Трэба забяспечыць ПОЎНАЕ АЖЫЦЦЯЎЛЕННЕ ПЛАНА СНАБЖЭННЯ ПРОЛЕТАРСКІХ ЦЭНТРАЎ БУЛЬБАЙ. ТРЭБА ДАБІЦЦА ВЫКАНАННЯ ПРАГРАМЫ ПЕРААПРАЦОЎКІ БУЛЬБЫ ПРАМЫСЛОВАСЦЮ. Для гэтага мы павінны ажыццявіць дзве асноўныя ўмовы—ПОЎНАСЦЮ РАЗЛІЧЫЦЦА З ДЗЯРЖАВАЙ, УБРАЦЬ І ЗАХАВАЦЬ УВЕСЬ УРАДЖАЙ.

БССР з гонарам выканала свае абавязацельствы перад пролетарыямі Ленінграда па адгрузцы бульбы і гароднiны. Паводле чаны ў параўнанні з мінулым годам план адгрузкі ў 270 тыс. тон выканан з перавышэннем раней тэрміна. Аднак, гэта толькі частка вялікай справы. Заданне па адгрузцы складае каля 40 проц. агульнага плана пастаўак бульбы для патрэб пролетарскіх цэнтраў, ваенведа і прамысловасці.

Задача ўсіх арганізацый—разгарнуць сапраўды баявую работу, з тым, каб неадкладна закончыць капанне бульбы і ДА 1-ГА ЛІСТАПАДА ПОЎНАСЦЮ ВЫКАНАЦЬ ПЛАН АБАВЯЗКОВЫХ ПАСТАВАК.

ПЯТНАЦЦАЦІГОДДЗЕ ЎсеЛКСМ

УРАЧЫСТЫ ПЛЕНУМ ЦК ЛКСМБ

Памяшканне дзяржаўнага тэатра, дзе адбываецца пленум, упрыгожана па святочнаму.

На чырвоным фоне над бюстамі Вл. І. Леніна і І. В. Сталіна яркім святлом гарыць лічба XV.

Пятнаццаць год УсеЛКСМ—слаўны баявы шлях комсамола, пройдзены ім пад кіраўніцтвам партыі Леніна. Гэтаму юбілею прысвечан урачысты пленум ЦК ЛКСМБ.

На пленуме прымае ўдзел шырокі комсамольскі актыў. Тут жа і прадстаўнікі брацкіх комсамольскіх арганізацый Заходняй Беларусі, Польшчы, Германіі і Балгарыі.

Урачыстае пасяджэнне пленума адкрывае тав. ГЕРЦОВІЧ.

— На ўсіх этапах барацьбы за дыктатуру пролетарыята, у цяжкія гады грамадзянскай вайны, разрухі і голада, у гады аднаўлення народнай гаспадаркі, у перыяд разгорнутага соцыялістычнага наступлення па ўсім фронце,—ленінскі комсамол быў і застаецца верным памочнікам ленінскай партыі.

У перыяд грамадзянскай вайны, змагаючыся пад баявымі сцягамі нашай партыі, сотні, тысячы лепшых сыноў ленінскага комсамола аддалі сваё жыццё за справу пролетарскай рэволюцыі...

Пры гэтых словах усе ўдзельнікі пленума ўставаннем ушаноўваюць памяць загінуўшых таварышаў.

— Памяць аб гэтых таварышах—гаворыць тав. Герцовіч—будзе вечна жыць у нашых сэрцах, на іх узорах адвагі і геройства мы будзем выхоўваць нашу моладзь.

XV-гадовы юбілей комсамола ЛКСМБ адзначае значнымі поспехамі ў сваёй рабоце. Поспехі ўсесаюзнага комсамола і яго атрада—ЛКСМБ, абумоўлены большэвіцкім кіраўніцтвам нашай партыі на чале з тав. СТАЛІНЫМ. Мы маем штодзенную канкрэтную дапамогу і кіраўніцтва з боку ЦК КП(б)Б на чале з тав. ГІКАЛО, які асабіста вучыць нас, як трэба перабудоўвацца ў адпаведнасці з новай абстаноўкай. З вялікай увагай да работы беларускай комсамольскай арганізацыі адносіцца ЦК УсеЛКСМ і тав. Косараў.

Пасля прамовы тав. Герцовіча абіраецца прэзідыум у складзе бюро ЦК ЛКСМБ, бюро ЦК КП(б)Б, прадстаўнікоў падшэфных ваенных частцей, параходаў, лінкора «Парыжская Комуна» і прадстаўнікоў комсамола Заходняй Беларусі, Польшчы, Германіі і Балгарыі.

З дакладам аб пятнаццацігоддзі комсамола выступіў прадстаўнік ЦК УсеЛКСМ тав. ЛЕШЧЫНЕР.

Свой даклад тав. Лешчынер закончыў наступнымі словамі:

Уступаючы ў XVI-ю гадавіну свайго існавання, кожны комсамолец павінен цвёрда памятаць і няўхільна выконваць наказ правадыра нашай партыі тав. СТАЛІНА, дадзены ім на VII канферэнцыі УсеЛКСМ:

«Трымайце высока сцяг ленінскага інтэрнацыяналізма, змагайцеся за мір і дружбу між народамі, мацуйце абарону нашай краіны супроць капіталістычнага напада, узрывайце стары свет рабства і эксплаатацыі, будуйце і ўзмацняйце новы свет вызваленай працы і комунізма, вучыцеся злучаць ва ўсёй сваёй рабоце рэволюцыйны парыў з настойлівай дзелавітасцю большэвіцкіх будаўнікоў, будзьце вартымі сынамі і дачкамі нашай маці—усесаюзнай комуністычнай партыі».

Пасля даклада тав. Лешчынера з прывітальнай прамовай выступіў тав. ГІКАЛО. Ахарактарызаваўшы ролю ЛКСМБ у соцыялістычным будаўніцтве, тав. Гікало падкрэсліў задачы комсамола ў ажыццяўленні лозунга тав. Сталіна «пафас будаўніцтва дапоўніць пафасам асваення».

Выступіўшы з прывітаннем тав. ГАЛАДЗЕД завастрыў увагу комсамола на задачах узмацнення барацьбы за пролетарскі інтэрнацыяналізм.

З выключным захапленнем і ўвагай выслухаў пленум прывітанні прадстаўнікоў комсамольскіх арганізацый Заходняй Беларусі, Германіі, Польшчы і Балгарыі, якія расказалі аб геройскай барацьбе комсамола пад кіраўніцтвам комуністычных партый за справу пролетарскай рэволюцыі. Іх словы гучаць непахіснай упэўненасцю ў перамозе гэтай справы ў надыходзячых рашаючых баях.

***

Учора вечарам пленум ЦК ЛКСМБ скончыў сваю работу.

Пленум прыняў канкрэтныя абавязацельствы па ваеннай вучобе, разгортванні барацьбы за авалоданне тэхнікай і падрыхтоўцы да XV гадавіны ЛКСМБ, якая адбудзецца ў снежні.

Лепшыя ўдарнікі шэфработы і баявой вучобы былі прэміяваны на пленуме каштоўнымі рэчамі. У тым ліку прэміяваны т. т. НІКАЛАЕЎ, СТУДЗЕНКІН (авіяцыя) і інш. За актыўную дапамогу комсамолу старшыня ЦС Асоавіяхіма БССР т. ДУБІНА прэміяван гадзіннікам і рэвальверам. Падшэфнаму лінкору «ПАРЫЖСКАЯ КОМУНА» ў якасці прэміі выдана 10.000 рублёў для абсталявання ленкутка.

Пленум падкрэсліў неабходнасць узмацнення абароннай работы ў ячэйках, у калгасах, саўгасах, на заводах і фабрыках. З гэтай мэтай 10 лістапада Цэнтральны Камітэт ЛКСМБ праводзіць РЭСПУБЛІКАНСКІ КОМСАМОЛЬСКА-МОЛАДЗЬНЫ ЗЛЁТ АБАРОНЫ. Права ўдзела ў злёце атрымаюць лепшыя комсамольцы, якія з поспехам прайшлі навучальную праграму і здалі нормы на значкі варашылаўскага стралка» і «ГПА».

Сур'ёзнейшую ўвагу аддаў пленум барацьбе за авалоданне тэхнікай. Загадчык тэхніка-вытворчым аддзелам ЦК ЛКСМБ тав. ЛУБЕНСКІ ў сваім дакладзе ўказаў на вялікае значэнне і канкрэтныя задачы тэхэкзамена. Памочнік начальніка палітсектара Наркамзема БССР т. ЭЦІН акрэсліў задачы ЛКСМБ у справе барацьбы за авалоданне аграттэхмінімумам.

Учора на пленуме выступіў прадстаўнік комсамола Аргентыны. Пленум ЦК ЛКСМБ для ўзмацнення інтэрнацыянальнай сувязі з замежным комсамолам, для арганізацыі дапамогі замежнаму комсамолу, вызначыў той секцыі КІМ'а, якая лепш паставіць сваю работу, прэмію ў суме 10.000 рублёў. Пленум пастанавіў прасіць выканком КІМ'а і персанальна т. Чэмаданава паведаміць усе секцыі КІМ'а аб гэтым, каб замежны комсамол па-баявому змагаўся за ПРЭМІЮ ІМЯ БЕЛАРУСКАГА КОМСАМОЛА. Прадстаўнікі комсамола Польшчы, Германіі, Балгарыі, Аргентыны і Бразіліі, якія былі на пленуме, горача віталі пачын ЛКСМБ.

Пленум віталі пісьменнікі БРОЎКА, ХВЕДАРОВІЧ, МІКУЛІЧ і інш.

САЎГАСТРЭСТЫ НЕ КІРУЮЦЬ ЗЯБЛІВАМ

МАКСІМАЛЬНА ВЫКАРЫСТАЦЬ КОЖНЫ ТРАКТАР І ЖЫВУЮ ЦЯГУ ДЛЯ НЕАДКЛАДНАГА ЗАВЯРШЭННЯ ВОРЫВА

ТРЭСТАЎСКІЯ ПРОСЬБЫ

Менскі свінаводтрэст не шкадуе паперы на дырэктывы. Саўгасы атрымліваюць іх у выстарчальнай колькасці па ўсіх пытаннях. У прыватнасці, нямала дырэктыў паслана па пытанню аб зябліве.

Але якая дзейснасць гэтых дырэктыў?

Саўгас «Курганы» павінен зазябліць 316 га. На 10-га кастрычніка было ўзарана толькі 50 га. 4-га кастрычніка саўгасу даецца штампаваная дырэктыва. Трэст з абурэннем папярэджвае, што «такімі тэмпамі зябліва не будзе ўзнята і да 1934 года».

Што-ж далей? Далей дырэктар трэста тав. Аўчыннікаў пераходзіць да... просьбы:

«Узнімаючы трывогу, ПРАШУ знайсці сілы і здольнасці абавязкова: пусціць усе трактары на кругласутачную работу на зябліва; вылучыць брыгаду коннага ворыва; разгарнуць соцспаборніцтва за тэмпы, якасць зябліва, захаванне цягі і машын»... і г. д.

Просьбу можна выканаць, але можна і не выканаць. Саўгас «Курганы» не знайшоў ні сіл, ні здольнасці, а галоўнае, ні жадання правесці мерапрыемствы, аб якіх ПРОСІЦЬ трэст. Замест кругласутачнай работы на зябліве трактары прастаялі 12 дзён з-за... адсутнасці газы. Брыгада коннага ворыва не была вылучана. І ўжо зразумела, ні аб якім соцыялістычным спаборніцтве на зябліве не магло быць і гутаркі.

У рэзультаце зябліва па саўгасу на працягу трох пяцідневак застыла на месцы: на 10 кастрычніка — 50 га, на 15-га кастрычніка — 50 га і на 20 кастрычніка — 50 га. Ніякага руху!

Гэта па саўгасу «Курганы». А якжа на іншых саўгасах? Аказваецца, і на іншых саўгасах дырэктыва-просьба трэста таксама не мела ўплыва. Весь саўгас «Пяцігодка», які павінен узараць 243 га, а ўзараў усяго... 4 га. Саўгас «1-га мая» замест 345 га ўзараў 8 га, «Замошша» замест 382 га — 10 га, «Сінча» замест 204 га — 3 га, «Слабодка» замест 150 га — 7,3 га і г. д.

По ўсёй сістэме Менсвінаводтрэста план зябліва на 20-га кастрычніка выканан толькі на 15 проц.: замест 11.500 га ўзнята 1.709 га. Такавы вынікі «просьб».

У саўгасах з зяблівам не спяшаюцца. Не глядзячы на выразную дырэктыву ЦК КП(б)Б аб скончэнні зябліва не пазней 1-га лістапада, у радзе саўгасаў гэту работу ў лістападзе **толькі збіраюцца пачынаць.**

Узяць хоць-бы той-жа саўгас «Курганы». На зябліве з 30 коней працуюць усяго 4. Трактары зусім стаяць. Работнікі саўгаса, у тым ліку сакратар партячэйкі тав. Новадворац абіваюць парогі трэста, патрабуюць дадатковых нарадаў на газу: месячная норма выдаткавана... за 6 дзён.

Або вось саўгас «Большэвік». Дырэктар Цімчук адкрыта заяўляе:

— Раней чым праз 7-8 дзён не зможам узяцца за зябліва. Трэба спачатку пераараць бульбу.

Такім чынам тав. Цімчук мяркуе распачаць зябліва толькі з першых лічбаў лістапада.

Характэрна, што пераворванне бульбы тав. Цімчук уносіць у... план зябліва.

— Колькі вы павінны зазябліць?

— 418 га, — адказвае тав. Цімчук.

— А пераараць бульбы?

— 100 га, але гэтыя 100 га я ўношу ў лік 418.

Іншымі словамі дырэктар Цімчук самавольна зніжае кантрольную лічбу па зябліве на 100 га.

Ці ведае трэст аб гэтай апартуністычнай «матэматыцы» дырэктара саўгаса? Не, можа не ведаць, бо Цімчук амаль штодзённа бывае ў трэсце і аб гэтых сваіх разліках гаворыць зусім адкрыта. Але трэст маўчыць, а маўчанне — знак згоды...

Як рэагуе трэст на злачынную зацяжку зябліва саўгасамі? У загадзе № 291 ад 19-га кастрычніка трэст канстатуе, што «да гэтага часу не распачата зябліва ў саўгасах «Пяцігодка», «Вызваленне», Палелюм, Замошша, «1 мая».

А вывады?

Вывады зводзяцца да... адзначэння «апартуністычнай самасупакоенасці дырэктароў саўгасаў, якія за некалькі пяцідневак амаль не пасунуліся наперад ва ўзняцці зябліва».

Вось і ўсё, калі не лічыць суровай вымовы, абвешчанай двум аграномам. І гэта называецца «сур'ёзнымі практычнымі мерамі». Замест таго, каб сапраўды па-большэвіцку моцна ўдарыць па канкрэтных вінаватых, па дырэктарах саўгасаў, якія зрываюць зябліва, трэст абмяжоўваецца агульнымі фразамі і спакойным адзначэннем «апартуністычнай самасупакоенасці».

Ад гэтай дырэктывы нельга, зразумела, чакаць нічога большага і лепшага, як і ад ранейшых дырэктыў.

С.

УСЛЯПУЮ

Дырэктар саўгаса стаў падлічваць: колькі-ж дзён яму патрэбна, каб скончыць зябліва?

Гэта было па сутнасці ў першы раз, калі дырэктар «сур'ёзна» падумаў аб зябліве. Дый то не па сваёй уласнай ініцыятыве, а прымушаны «надакучлівымі» патрабаваннямі **пры ехаўшых у саўгас дырэктара Менсвінаводтрэста і брыгадзіраў друку.**

Саўгас ГОРКІ-АБЧАК павінен зазябліць 263 га. На 23-га кастрычніка зазяблена ўсяго 60 га—22,8 проц.

Пасля доўгіх разлікаў дырэктар саўгаса знаходзіць «выхад»:

— Скончым пераворванне бульбы, тады перакінем цягавую сілу на зябліва. Думаю, што закончым зябліва праз 25 дзён...

Іначай кажучы, дырэктар МАНДРУКЕВІЧ збіраецца зацягнуць зябліва да самай зімы, да снегу.

Што для яго дырэктывы партыі і ўрада аб скончэнні зябліва да 1-га лістапада.

— Ведаеце, цяжка, ніяк не выходзіць да 1-га лістапада. Трэба адтэрміноўваць...

Пачынаем падлічваць разам з тав. Мандрукевічам сапраўдныя магчымасці саўгаса, наяўнасць цягавай сілы і расстаноўку яе.

Аказваецца **саўгас мае ўсе магчымасці закончыць зябліва не пазней вызначанага ЦК КП(б)Б тэрміна.**

Просты разлік: у саўгасе 5 трактараў, з іх на зябліве могуць працаваць 4 і пры нармальнай рабоце ўзорваць па 20 га ў дзень. Коней у саўгасе 55, з іх на зябліва дырэктар лічыць магчымым выдзеліць 6 пар. Няма сумнення, што на зябліва можна паставіць значна больш коней, але згодзімся з дырэктарам, дапусцім, што сапраўды больш 6 пар выдзеліць нельга. І тады атрымліваецца, што трактарамі і конямі будзе ўзорвацца штодзённа не менш 24,5 га. Такім чынам 200 га можна ўзараць **за 8 дзён.**

Чаму-ж Мандрукевічу патрэбна 25 дзён? Таму, што ён прывык не лічыцца з тэрмінамі, вызначанымі партыяй і ўрадам, што яго «разлікі» загадзя грунтуюцца на апартуністычных, марудлівейшых тэмпах работы. У саўгасе іншых тэмпаў за апошні час не ведаюць. Дый не можа быць іншых тэмпаў пры адсутнасці соцспаборніцтва і ўдарніцтва, пры адсутнасці амаль усякага ўліку работы трактарнага парка.

Сапраўды, запытайцеся ў дырэкцыі, у канторы, колькі гадзін працавалі трактары, колькі яны стаялі, колькі гаручага выдаткавана?

Ніхто гэтага сказаць не зможа. Бухгалтар скорчыць вінаватую ўхмылку і скажа:

— Бачыце, такая зводка ў нас ёсць, але толькі за ліпень. За жнівень, верасень і дзве дэкады кастрычніка яшчэ не складалі. Калі хочаце, праз пяць дзён пастараемся скласці і прыслаць.

Тры месяцы без уліку! Як можна пры такіх умовах аперацыйна кіраваць работай трактараў? Не дзіва, што зябліва злачынна зацягваецца. Не глядзячы на тое, што яно пачалося яшчэ месяц назад, да гэтага часу не выканана і трэцяй часткі плана.

Гэта рэзультат работы ўсляпую, абсалютна няведання, што робіцца на полі.

Якасць зябліва—важнейшы фактар узняцця ўраджайнасці. Але аб якасці зябліва ў дырэктара Мандрукевіча такое-ж уяўленне, як і аб рабоце трактараў. Ён кажа:

— Здаецца, ворыва не зусім (!?) дрэннае.

Каментарыі не патрэбны! Трэба толькі адзначыць, што ў сапраўднасці ворыва не зусім... добрае.

Пры той дысцыпліне, якая зараз існуе ў саўгасе, калі паасобныя трактарысты (**Бляцько** і інш.) па тры дні не выходзяць на работу, пры адсутнасці соцспаборніцтва на полі, якасць зябліва—на апошнім плане. Нават сама дырэкцыя прызнае, што агрэхі, дробнае ўзорванне маюць месца.

Брыгада «Звязды»
Я. ЗОРЫН, С. ГАЛКІН.

Ударнікі зябліва

БАРЫСАЎ. (Па тэлефону).

На 24 кастрычніка Барысаўскі раён выканаў план зябліва на 105,5 проц. Замест 13.300 га, вызначаных планам, узнята 14.031 га.

Дадатковае заданне па адгрузцы бульбы Ленінграду ў 1.100 тон выканана поўнасцю. Поўнасцю рэалізаван таксама план адгрузкі капусты Ленінграду. Адгружана 60 тон.

План збожжапаставак па калгасах і аднаасобным сектары выканан на 100 проц.

МЯТЛА.

***

БАБРУЙСК.

На аснове разгортвання соцспаборніцтва і ўдарніцтва, саўгасы БАБРУЙШЧЫНЫ дабіліся перавыканання плана зябліва. Замест 420 га, узнята 703 га, што складае 168,1 проц.

***

ВІЦЕБСК.

Саўгасы ВІЦЕБШЧЫНЫ зазяблілі 997 га, значна перавыканаўшы сваё планавае заданне.

***

МАГІЛЕЎ.

Саўгасы МАГІЛЕЎСКАГА раёна сустракаюць XVI гадавіну Кастрычніка з перамогай на фронце зябліва. План перавыканан у два разы. Замест 400 га, узарана 854 га.

У ГОРКАХ І РАГАЧОВЕ СПЭКУЛЮЮЦЬ ЗБОЖЖАМ І БУЛЬБАЙ

ГОРКІ. (Наш кар.).

З 250 калгасаў раёна толькі 28 поўнасцю выканалі план збожжапаставак. Яшчэ горш стаіць справа ў аднаасобным сектары.

Адна з прычын адставання раёна—слабая барацьба са спекуляцыяй збожжам. У раённым цэнтры—Горках розныя спекулянты бескарана гандлююць збожжам і бульбай.

У калгасе «Новы шлях», Каменскага сельсовета, за своечасовую здачу збожжа дзяржаве адказвае Кірылаў Кілар, які замест арганізацыі збожжапаставак, сам, спекулюе калгасным збожжам. Выключаныя з калгасаў кулацкія элементы прыходзяць да Кірылава, які прадае ім па 5-10 пудоў хлеба. Больш таго, Кірылаў сам ходзіць па вёсках і заклікае, «хто хоча купляць хлеб, прыходзьце, калі ласка, да нас». У калгасе адкрыта спекулююць хлебам, а пра збожжапастаўкі ніхто і не думае.

Аб гэтым злачынным факце раённы друк сігналізаваў яшчэ 8 кастрычніка. Толькі праз чатыры дні пракуратура даручыла райміліцыі прыцягнуць спекулянтаў да адказнасці, але і да сёнешняга дня нічога канкрэтнага не зроблена.

Райарганізацыі нічога не робяць для спынення спекуляцыі збожжам, для хутчэйшага выканання плана збожжапаставак.

Яўхім Г.

РАГАЧОЎ. (Наш кар.).

Па ўсіх ваколіцах і шляхах Рагачова, насуперак закону ўрада, ідзе спекуляцыя бульбай і збожжам. Спекулянты ўхітраюцца скупаць збожжа і бульбу нават на саміх загатоўчых пунктах.

У вёсках ідзе бойкі гандаль збожжам на вачах сельсоветаў і партячэек. Вось характэрны факт: аднаасобнік вёскі Старае сяло Суднікаў Антон злосна сабатуе заданне па збожжапастаўках і ў той-жа час прадаў спекулянту Хлебнікаву Сцяпану 5 з паловай пудоў збожжа за 300 рублёў. Мала гэтага, Суднікаў утойвае збожжа, не жадаючы здаваць дзяржаве. 20 кастрычніка ён разам са сваім родзічам Суднікавым перавозіў 240 клгр. збожжа ў вёску Каплічы з мэтай утаіць яго. Злачынцы выкрыты.

Усе гэтыя факты маюць месца толькі таму, што ў раёне няма рашучай барацьбы са спекуляцыяй збожжам і бульбай. Спекулянты арудуюць беспакарана і не прыцягваюцца да адказнасці.

Вярхоўскі.

СІРОТКА ГЭЛЯ—УДАРНІЦА ПА ЎБОРЦЫ БУЛЬБЫ КАЛГАСА «НОВАЕ ЛЯДЦО», ПУХАВІЦКАГА РАЁНА.

Аўтамашыну—за выкананне натуралаты

РАГАЧОЎ. (Наш кар.).

Хадайніцтва Наркамзема БССР аб прэміяванні Рагачоўскай МТС, якая першай у рэспубліцы выканала план натураплаты, легкавой машынай — задаволена. Народны камісар земляробства СССР тав. Якаўлеў даў распараджэнне аб адгрузцы машыны. Машына атрымана.

Р. ВЯРХОЎСКІ.

АБ СТАНОВІШЧЫ ЗРК ФАБРЫКІ „КАСТРЫЧНІК“

Пастанова сакратарыята ЦК КП(б)Б

ЦК КП(б)Б канстатуе, што пасля рэарганізацыі ЗРК і падпарадкавання яго дзейнасці завадакіраўніцтву — трыкутнік фабрыкі не прыняў адпаведных мер па ўзмацненню свайго кіраўніцтва і арганізацыі рабочага снабжэння на фабрыцы, спадзяючыся больш на атрыманне цэнтралізаванага снабжэння, чым на арганізацыю сваёй уласнай харчовай базы, на разгортванне самазагатовак і на паляпшэнне работы ЗРК.

У выніку гэтага ў рабоце ЗРК не толькі не дасягнута змен у паляпшэнні арганізацыі рабочага снабжэння, а наадварот ЗРК, асабліва за апошні час, пачаў працаваць горш, чым да яго рэарганізацыі.

Трыкутнік фабрыкі нічога не зрабіў па разгортванню дэцзагатовак (ЗРК не мае ні аднаго дагавора з калгасамі ў прымацаваным раёне), па выкананню плана свінаадкорма і малочнага стада. Дрэнна праведзены сяўба і ўборка ў прыгараднай гаспадарцы, у выніку чаго намечаны план збора ўраджаю не выканан.

Тавараабарот у ЗРК сістэматычна не выконваецца. Безгаспадарчае вядзенне спраў у ЗРК давяло да таго, што ў сувязі з пераходам на новыя формы крэдытавання ЗРК не мае магчымасці крэдытавацца.

Лічачы, што за такую работу ЗРК і становішча рабочага снабжэння нясе адказнасць трыкутнік фабрыкі ў цэлым і ў першую чаргу дырэктар фабрыкі т. КАРАСІК, ЦК КП(б)Б пастанаўляе:

1. Абвясціць вымову трыкутніку фабрыкі і персанальна т. Карасіку і папярэдзіць іх, што калі імі не будуць прыняты адпаведныя меры да неадкладнага паляпшэння работы ЗРК, прыгараднай гаспадаркі, адкормачных апераций і разгортвання дэцзагатовак і іншыя мерапрыемствы па стварэнню ўласнай базы і на гэтай базе паляпшэнню рабочага снабжэння — да іх будуць прыняты больш рашучыя меры партыйнага ўздзеяння.

2. Прыняць да ведама, што былы старшыня ЗРК т. Кацэў з работы зняты, а дырэктар прыгараднай гаспадаркі т. Духаўнікоў зняты з працы і прыцягнуты да судовай адказнасці.

3. У сувязі з цяжкім фінансавым становішчам ЗРК даручыць камісіі ў складзе т. т. Гершона, Каца (НКЛёгпрам), Царонка (БКС) з удзелам прадстаўнікоў фабрыкі намеціць мерапрыемствы па дапамозе ЗРК у атрыманні адпаведных крэдытаў.

4. Абавязаць БКС у пяцідзённы тэрмін абследаваць становішча і дзейнасць ЗРК фабрыкі «Кастрычнік» і намеціць рад канкрэтных мер па дапамозе і паляпшэнню яго работы.

5. Абавязаць т. Глейфера да 20 кастрычніка забяспечыць рэальнае выканан не намечанага павялічэння стада (свіней і рагатай жывёлы) у калгасе фабрыкі «Кастрычнік».

6. Абавязаць Лагойскі РК (т. Арашчука) аказаць рэальную дапамогу фабрыцы «Кастрычнік», якая прымацавана да Лагойскага раёна, у разгортванні дэцзагатовак і, у прыватнасці, аказаць МАКСІМАЛЬНУЮ садзейнасць па загатоўках да кастрычніцкіх свят, маючы на ўвазе выключна цяжкае становішча рабочага снабжэння на фабрыцы.

СКОНЧЫЛІ ЗБОЖЖАПАСТАЎКІ

СТАРЫЯ ДАРОГІ.

На аснове разгортвання масава-палітычнай работы пры мабілізацыі партыйных і комсамольскіх ячэек і шырокіх мас калгаснікаў, Стара-Дарожская МТС выканала гадавы план натураплаты на 101,4 проц. Заданне 227 тон, паступіла 230,2 тон.

Нам. дырэктара МТС БЕРНШТЭЙН.
Нач. палітаддзела ЗАМСКІ.

***

БЯГОМЛЬ (па тэлеграфу).

На 22 кастрычніка Бягомльскі раён выканаў поўнасцю план збожжапаставак па ўсіх сектарах. Усяго здана дзяржаве 1.247 тон збожжа.

Райгазета.

НАПОЛЬСКІ — 49,5 ПРОЦ.

МЕНСКАЯ ПАРТАРГАНІЗАЦЫЯ— ПЕРАДАВЫ АТРАД КП(б)Б

Прамова члена рэспубліканскай камісіі па чыстцы КП(б)Б тав. САХАРАВАЙ на канферэнцыі группарторгаў

Таварышы, менская арганізацыя з'яўляецца сталічнай арганізацыяй, па ёй павінны раўняцца і раўняюцца ўсе раённыя партарганізацыі Беларусі. Яе вопыт работы, яе дасягненні павінны з'яўляцца ўзорам для ўсёй КП(б)Б.

Вось чаму першыя вынікі чысткі менскай арганізацыі і гэта канферэнцыя группарторгаў выходзяць за рамкі менскай арганізацыі і маюць значэнне для ўсёй КП(б)Б.

Выступаючы на данай канферэнцыі, я хачу спыніцца на некалькіх практычных пытаннях перабудовы партмасавай работы і замацавання вынікаў чысткі.

Чыстка падняла велізарную актыўнасць нашых партыйных радоў. Першыя вынікі чысткі паказваюць, што менская партыйная арганізацыя правільна зразумела задачы чысткі, здолела мабілізаваць масы рабочых вакол асноўных задач чысткі, у рэзультаце чаго мы маем ажыўленне партыйнай работы, ідэалагічнае ўмацаванне партыйнай арганізацыі, падняцце авангарднай ролі комуніста на вытворчасці, зрухі ў выкананні гаспадарчых планаў.

Ачышчаючы свае рады ад класава-чужых і варожых элементаў, вывучаючы і выяўляючы недахопы ў рабоце партколектываў і ячэек, менская партарганізацыя дабілася значных поспехаў у перабудове сваіх радоў і ва ўмацаванні поспехаў, атрыманых у ходзе чысткі.

Чыстка дала магчымасць, як ні адно абследванне, глыбока зазірнуць ва ўсе куткі нашай работы.

Усе выступленні на данай канферэнцыі работнікаў нізавых партыйных звенняў паказваюць, наколькі вырас нізавы актыў у працэсе чысткі і як значна павысілася роля нізавога звяна ва ўсёй сістэме партработы.

Ведаць жывых людзей, канкрэтна кіраваць імі

Цяперашняя канферэнцыя групаргаў і вынікавыя даныя па чыстцы прад'яўляюць новыя павышаныя патрабаванні кіраўніцтву і кожнаму аддзелу гаркома. Было-б памылкова думаць, што раз усе пытанні ў секцыях прапрацаваны, то парторгі правядуць усё самі, без усякай дапамогі. Трэба, каб аддзелы гаркома кіравалі канкрэтна. Канкрэтнасць гэта заключаецца ў тым, каб ведаць усё, што робіцца не толькі на фабрыцы, але і ў кожным паасобным цэху, агрэгаце. Трэба, каб усё жыццё цэха мела адбітак у рабоце гаркома, райкомаў.

Што мы зараз назіраем у радзе ўстаноў і фабрык? Возьмем гомельскую швейную фабрыку. Там разбазарылі не адну сотню тысяч метраў тканіны. Паўстае пытанне, няўжо ні рабочыя, ні старшыня фабкома, або сакратар ячэйкі не ведалі, што там робіцца. Зразумела, ведалі, або ва ўсякім выпадку павінны былі ведаць і ўжыць меры, своечасова інфармаваць вышэйшыя партыйныя і савецкія арганізацыі. А ў нас часамі няма арганічнай штодзённай сувязі паміж заводамі, цэхамі і райкомамі. Калі і пасля чысткі справа будзе пастаўлена таксама, то мы не знішчым выкрытых недахопаў, не замацуем рэзультатаў чысткі.

Або ўзяць факты, якія мелі месца на гомельскім мясакамбінаце. Там былі злоўжыванні, раскраданне, сядзелі чужыя, контр-рэволюцыйныя элементы. Паўстае пытанне, няўжо пры наяўнасці партарганізацыі на камбінаце не знайшоўся ні адзін партыец, які-б сказаў аб усім гэтым, не чакаючы чысткі? Чыстка выкрывае ўсё, што было чужога, класава-варожага ў партарганізацыях. Але тое, што ў тым ці іншым райкоме не ведалі да чысткі аб гэтых фактах—тлумачыцца адсутнасцю належнай, арганічнай, сапраўднай сувязі паміж райкомам і ячэйкай, адсутнасцю выстарчальнай большэвіцкай пільнасці.

Гаркому партыі, у першую чаргу арг аддзелу, трэба яшчэ бліжэй азнаёміцца са складам сакратароў ячэек—ведаць дэтальна іх работу і штодзенна канкрэтна імі кіраваць, падняць на яшчэ больш высокую ступень ролю парторгаў і нізавога партыйнага звяна.

Возьмем такое пытанне—выплата членскіх узносаў. Сярод выключаных за пасіўнае прабыванне ў партыі ёсць шмат такіх, якія доўга не плацілі членскіх узносаў. Значная віна за гэта ўскладаецца на партыйныя ячэйкі. Гэта сведчыць аб слабасці аргработы. У нас часта ў ячэйках недаацэньваецца роля своечасовай выплаты членскіх узносаў. Разглядаецца гэта, як вузка фінансавая справа. Бывае так, што таварыш не заплаціў адзін месяц, не заплаціў і другі месяц, трэці і г. д.; а потым трэба яго выключаць з партыі, у той час, як гэта можна папярэдзіць —пры зборы членскіх узносаў напамінаць таварышу, пагутарыць з ім, растлумачыць сутнасць пытання. Цяпер, калі мы на чыстцы гаворым аб статуце нашай партыі, трэба яшчэ раз добра напомніць кожнаму, што «членам партыі лічыцца ўсякі, хто прызнае праграму партыі, працуе ў адной з яе арганізацый, падпарадкуецца пастановам партыі і плаціць членскія ўзносы».

Кожны член партыі паміма партыйных нагрузак павінен плаціць членскія ўзносы. Гэты абавязак ёсць адзін з элементаў арганізацыйных прынцыпаў большэвізма.

Чула, уважліва рэагаваць на запатрабаванні рабочых

Чыстка паставіла перад намі задачу далейшага ўмацавання прафсаюзаў. Вы ўсе ведаеце, што прафсаюзы з'яўляюцца школай комунізма. Але ў нас ёсць паасобныя прафсаюзныя работнікі, якія зводзяць усю работу прафсаюзаў да таго, каб што-небудзь размеркаваць. Хоць і гэта важна, але гэтага мала. Выхаваўчая работа ў радзе прафсаюзных арганізацый пастаўлена вельмі слаба. Таму раённыя і гарадскія камітэты партыі павінны падняць арганізацыйна-выхаваўчую ролю прафсаюзаў, павысіць іх ролю ў барацьбе за прамфінплан, за задавальненне культурна-бытавых запатрабаванняў рабочых мас.

Асноўнае пытанне — гэта чулы падыход да рабочага, да яго штодзённага жыцця на заводзе, на фабрыцы, а часамі і ў асабістым жыцці. Трэба, каб рабочы адчуў, што мы сапраўды члены партыі, якія не толькі кіруюць соцыялістычнай будоўляй, але і дапамагаюць у асабістым жыцці, бо «няма больш ганаровай задачы для большэвіка-рэволюцыянера, які змагаецца дзесяткамі год за справу рабочага класа, як справа дапамогі рабочым, як справа паляпшэння становішча рабочых» (Кагановіч). Многія таварышы ўжо на першым пасяджэнні правільна ўказвалі на неабходнасць гэтай чуласці. Трэба часамі, напрыклад, устроіць дзяцей рабочага ў яслі, дзіцячыя сады, яшчэ чым небудзь дапамагчы, трэба падыйсці па-партыйнаму, пагутарыць з рабочым. Гэта мае велізарнейшае значэнне. Пры наяўнасці гэтага будзе сапраўдная сувязь з беспартыйнай масай.

«Мы, — гаворыць т. Кагановіч, — часта аперуем велізарнейшымі лічбамі, сотнямі тысяч, мільёнамі рабочых. І гэта статыстыка, плюс агульныя адцягненыя рэзалюцыі часта засланяюць ад апарата нават прафсаюзнага, твар жывога, канкрэтнага рабочага, з яго горам і радасцю, з яго запатрабаваннямі і запытаннямі. Трэба дабіцца, каб паасобныя рабочыя маглі адчуваць, што прафсаюз іх абараняе, ім дапамагае».

Мы будуем новае комуністычнае грамадства, якога свет яшчэ не ведаў, і таму ўзаемаадносіны людзей павінны будавацца на новай аснове. У нас ёсць адна ідэя — пабудаваць комуністычнае грамадства. Для таго, каб ажыццявіць гэту ідэю, мы павінны быць уважлівы да запатрабаванняў працоўных, павысіць класавую пільнасць, няўхільна і паслядоўна змагацца за генеральную лінію партыі.

Чыстка павышае баяздольнасць партарганізацый у барацьбе за выкананне гаспадарча-палітычных задач

Адным з важнейшых паказальнікаў паспяховага правядзення чысткі з'яўляецца выкананне і перавыкананне прадпрыемствамі прамфінплана, у асаблівасці тымі прадпрыемствамі, якія доўгі час цягнуліся ў хвасце. Тут ужо падавалі прыклады з друкарні імя Сталіна і завода «Комунар».

Возьмем віцебскую швейную фабрыку «Сцяг індустрыялізацыі». На гэтай фабрыцы некалькі месяцаў таму назад быў закрыт пашывачны цэх, бо ў ім выраблялі прадукцыю вельмі нізкай якасці, давалі **вялікі процант брака.** Прычыны прарываў на гэтай фабрыцы, як гэта выявіла чыстка, — панаванне абязлічкі, ураўнілаўкі, безадказнасці, расхлябанасці; у цэху не было аднаначалля, значная частка комуністаў не займала авангарднай ролі на вытворчасці; ячэйка была засмечана класава-чужымі і нацыяналістычнымі элементамі.

І вось, што паведамляюць з фабрыкі «Сцяг індустрыялізацыі»:

«Соцыялістычныя метады работы сталі здабыткам усяго калектыва: з 200 чалавек закройнага цэха 192 ахоплены індывідуальным соцспаборніцтвам. Таварышы добра арганізавалі ўлік соцспаборніцтва: кожны комуніст мае штодзенную картку па ўліку соцспаборніцтва, якая пасля работы адразу запаўняецца. У рэзультаце няма ні аднаго комуніста, які-б не выконваў свайго задання. Комуніст **Чэўлен** выконвае сваё заданне на 130-140 проц. Комуністы **Кунін, Дзяткін, Гіндзіна, Казакоў** — на 125-130 проц., даючы пры гэтым высокую **якасць прадукцыі.**

Кожны комуніст мае партнагрузку і ахоплен партвучобай. Ажывілася работа прафарганізацый. У цэху часта праводзяцца палітгутаркі. Узнялася актыўнасць і беспартыйных рабочых. Многія рабочыя, якія ў мінулым годзе не наведвалі школы, запісаліся ў вячэрнія школы.

У цэху добра пастаўлена барацьба за зберажэнне машын. Машыны змазваюцца. Заведзены такі парадак, што адна змена здае другой цэх у поўнай спраўнасці, чыстаце і парадку».

Трэба, каб фабрыка «Сцяг індустрыялізацыі» не здала ўзятых тэмпаў і замацавала першыя зрухі.

Такавы даныя адной з фабрык Віцебска. Гэтыя прыклады можна памножыць.

Узораў сапраўднай перабудовы ў нас ёсць шмат. Возьмем, напрыклад, калгас **«Чырвоная Руткоўшчына»,** Аршанскага раёна. Пасля абвяшчэння вывадаў камісіі па чыстцы, якая ўказала на няправільную арганізацыю брыгад, калгаснікі прыступілі зараз-жа да перабудовы брыгад. І перад ад'ездам камісіі рапартавалі ёй аб перабудове брыгады паводле вытворчага прынцыпа.

Падцягнулася значна і **дрысенская партарганізацыя.** У рэзультаце чысткі і змены кіраўніцтва раён у цяперашні час займае адно з першых месц па перапрацоўцы і здачы ільну. **Веткаўскі раён,** у якім чыстка партарганізацыі ўжо закончана, план збожжапаставак на 1 верасня выканаў на 86,9 проц. Таксама значна падцягнуўся і **Чырвонаслабодскі** раён.

У чым прычыны поспехаў?

Прычыны поспехаў заключаюцца ў тым, што **партарганізацыі разгарнулі работу па ўсіх лініях** (масава-палітычная работа, соцспаборніцтва, пытанне аўладання тэхнікай, кантроль выканання і г. д.), **паклалі ў аснову сваёй работы ўсе шэсць умоў тав. СТАЛІНА.**

Поспехі ў ходзе чысткі дасягнуты значныя. Усё-ж трэба проста сказаць, што Беларусь у цэлым, асабліва ў галіне сельгаспытанняў усё яшчэ адстае.

Нядаўна быў сігнал «Праўды» — артыкул пад загалоўкам «Палітычная слепата», у якім указвалася на рад сур'ёзнейшых недахопаў у галіне кіраўніцтва сельскай гаспадаркай у БССР.

Гэта ўказанне «Праўды» трэба сур'ёзна ўлічыць і менскай партыйнай арганізацыі.

Гэтымі днямі таксама было надрукавана ў «Известиях» і ў «За индустриализацию» аб тым, што ў Беларусі якасныя паказальнікі выканання прамфінплана нездавальняючыя. Ад выканання планаў у колькасных і якасных паказальніках залежыць вельмі многае, залежыць далейшае паляпшэнне матэрыяльнага і культурна-бытавога становішча рабочых. Возьмем такі прыклад. Абутковая фабрыка выпускае бацінкі. Вы купілі гэтыя бацінкі за 15-20 руб., праносілі пару месяцаў і бацінак няма. Таксама і з тканінай і г. д. Дрэнная якасць работы ідзе на шкоду дзяржаве і бюджэту рабочых. Вось чаму барацьба за высокую якасць прадукцыі павінна стаць у цэнтры нашай работы.

Марксіцка-ленінскім выхаваннем кіраваць штодзенна

Цяпер па пытанню партвучобы.

Менская арганізацыя найбольш насычана значнымі кадрамі прапагандыстаў, агітатараў, таварышоў, прайшоўшых комвузы, саўпартшколы. Таму менская арганізацыя мае ўсе магчымасці, каб у галіне пастаноўкі марксіцка-ленінскага выхавання заняць адно з першых месц у КП(б)Б.

А між тым, трэба проста сказаць, што ў працэсе чысткі мы па Менску выявілі абураючыя факты палітычнай непісьменнасці не толькі радавых комуністаў, нядаўна ўступіўшых у партыю, але і, на наш сорам, раду нізавых работнікаў, якія заклікаюцца кіраваць нізавым звяном партарганізацыі.

Я хачу прывесці некалькі прыкладаў, характарызуючых слабасць палітычнай падрыхтоўкі комуністаў у радзе арганізацый.

Возьмем **суражскую арганізацыю.** Член партыі т. **Буруной** на пытанне, хто вышэйшая ўлада ў раёне — адказаў: **«Аўдзейчык»** (сакратар райкома).

Ва ўшацкай арганізацыі. Калі сакратару кублінскай ячэйкі партыйцы пачалі прад'яўляць патрабаванні аб разгортванні вучобы, ён адказаў: «Усё роўна вас вычысцяць, а мяне перавядуць у піянеры».

У **зембінскай** ячэйцы кандыдат партыі на пытанне — хто старшыня СНК — **адказаў «Карл Маркс».**

У нас ёсць такія раёны, дзе 60 проц. членаў і кандыдатаў партыі зусім не чытаюць газет, а астатнія чытаюць нерэгулярна. Мы пытаемся, ці можа партыец, які не чытае газет, растлумачыць рабочаму і калгасніку, што робіцца ў нашай краіне, расказаць аб поспехах соцыялістычнага будаўніцтва, аб міжнароднай абстаноўцы і г. д. Відома, яму цяжка гэта зрабіць, калі ён сам не ў курсе справы. Такі партыец не можа быць правадыром мас.

Трэба сказаць, што з боку культпропаў гаркомаў і райкомаў не было сапраўды аперацыйнага кіраўніцтва пастаноўкай выхаваўчай работы. Культпроп Бабруйскага райкома тав. **Жалезная** тлумачыць прарыў у партыйнай вучобе тым, што яна «баялася адцягнуць увагу партарганізацыі ад загатовак і сяўбы».

Такое апартуністычнае процыпастаўленне палітвыхаваўчай работы палітычна-гаспадарчым кампаніям з боку культпропа райкома сведчыць аб неразуменні ім ролі марксіцка-ленінскага выхавання ва ўсёй нашай гаспадарча-палітычнай рабоце.

Трэба, каб нашы культпропы па-большэвіцку паставілі работу з кандыдатамі і спачуваючымі. Да гэтага часу не было ніякай дыферэнцыяцыі ў гэтай рабоце, несур'ёзна падыходзілі да камплектавання палітшкол і гурткоў.

У гуртках часта займаліся разам непісьменныя, малапісьменныя і добра пісьменныя таварышы. Таму ў многіх таварышоў падала зацікаўленасць да наведвання гурткоў. Трэба так укамплектаваць усю сетку ленінскіх гурткоў, каб кожны з наведваючых школу адчуваў, што ён набывае палітведы. Гэта ёсць і была асноўная задача, якая павінна легчы на гарком і райком партыі, на бюро партколектыва. Дзе прычыны таго, што ў нас часта нават комуністы-актывісты слаба палітычна падкаваны? Адной з сур'ёзных прычын гэтага з'яўляецца **няправільнае размеркаванне нагрузак унутры партыйнай групы.** Часта бывае, што адзін таварыш цягне на сабе 5-6 нагрузак, а то і яшчэ больш, і таму ён не мае магчымасці нават зазірнуць у газеты, а другія члены партгрупы не маюць ніякіх партыйных абавязкаў, не наведваюць палітшкол і, такім чынам, паступова адрываюцца ад партыйнага жыцця.

Вось чаму правільная пастаноўка марксіцка-ленінскага выхавання ўпіраецца ў карэнную перабудову сістэмы партыйнай работы ў цэлым.

Там, дзе ў партыйнай арганізацыі працуюць па-старому, не перабудоўваліся, няма і не будзе поспеха ў пастаноўцы марксіцка-ленінскага выхавання.

Чыстка, безумоўна, узняла зацікаўленасць да палітычнай вучобы з боку членаў партыі, значна палепшыла пастаноўку гэтай работы ў радзе партарганізацый, але гэтыя поспехі трэба замацаваць.

Возьмем, для прыкладу, фабрыку «Кастрычнік» (Менск).

На аснове разгортвання соцспаборніцтва ў вучобе партыйная арганізацыя ў перыяд чысткі дабілася павышэння наведвання школ: са 179 чалавек склада партколектыва ахоплена ўсімі відамі вучобы 128. Падрыхтоўка да новага навучальнага года была праведзена загадзя, у рэзультаце чаго асенняя-зімовая вучоба пачалася 16 верасня 1933 г.

Або возьмем другі прыклад. Камісія па чыстцы адзначыла, што ў калгасе імя Сталіна, Полацкага раёна, палітмасавая работа пастаўлена нездавальняюча. Гэта было не так даўно, яшчэ ў пачатку чысткі, а цяпер з калгаса імя Сталіна паведамляюць, што кожная брыгада забяспечана партыйным кіраўніцтвам, у кожнай брыгадзе ёсць парторг, групавы агітатар і чытач. Групавыя агітатары з'яўляюцца ўдарнікамі, па іх раўняюцца калгаснікі. Напрыклад, групавы агітатар першай брыгады **Каршакоў,** другой брыгады **Гербаценка,** трэцяй **Серафееў,** чацвертай **Гусакоў** амаль штодзённа праводзяць у брыгадзе чыткі. Штодзённа перад тым, як даваць газету для чыткі, прымацаваны да калгаса член партыі т. Парафееў **праглядае газету і чырвоным алоўкам адзначае найбольш важныя моманты ў газеце.**

Штодзенна расціць і выхоўваць новы актыў

Адзін з важнейшых рэзультатаў чысткі — гэта вылучэнне новага актыва, які да гэтага моманта часамі заціраўся. А заціралі яго класава-чужыя людзі, і толькі ў рэзультаце таго, што мы ачысціліся ад чужакоў, мы здолелі высунуць лепшых, раней незаўважаных таварышоў на кіруючую работу.

У нас часта чуеш такога роду гутаркі: «Няма, бач, з кім працаваць». «Актыва няма». Гэта няправільна. У нас у нізах тояцца велізарныя творчыя сілы. Гэтыя сілы трэба не толькі ўмець выявіць, трэба здолець паставіць іх на той ці іншы ўчастак, дапамагчы ў рабоце, выхаваць іх.

У працэсе чысткі рад арганізацый дабіўся выяўлення новага актыва. Такія факты мы маем у **аршанскай і рэчыцкай** арганізацыях. Ёсць такія прыклады і ў **менскай** арганізацыі. Характэрна, што паасобныя таварышы вылучаліся з нізавой работы на кіруючую ад групоргаў да сакратароў ячэек і г. д.

Трэба сказаць, што гэтыя новавылучаныя таварышы апраўдваюць сябе на рабоце, паказваюць узоры ўдарнай работы. Вось, напрыклад, старшыня калгаса **«3-ці з'езд саветаў»,** Аршанскага раёна, тав. **Максіменка,** член партыі з 1932 г. Пад яго кіраўніцтвам калгас своечасова закончыў загатоўкі. Калгас з'яўляецца ў цяперашні час адным з перадавых па ўсяму сельсовету.

Калгас **«Працаўнік»,** Аршанскага раёна, Якаўлевіцкага сельсовета, быў моцна засмечан кулацкімі элементамі. Вылучаны старшынёй калгаса кандыдат партыі тав. **Сапдаценка** здолеў так разгарнуць масавую работу сярод калгаснікаў, што калгас у цяперашні час ідзе адным з перадавых.

Наша партыя ўвесь час расце, наша вытворчасць увесь час пашыраецца, таму падрыхтоўка кадраў з нізавога актыва з'яўляецца важнейшай задачай. Вылучэнне новага актыва разам з тым ставіць перад нашымі кіруючымі партыйнымі арганізацыямі неадкладную задачу — выхаваць гэты актыў, аказваць яму штодзённую дапамогу і кіраўніцтва. Той факт, што ў **Менскай арганізацыі, адной з буйнейшых арганізацый у Беларусі, парторгамі, сакратарамі ячэек з'яўляюцца таварышы, пераважна маладыя члены партыі—1930-1932 г.,** — востра ставіць пытанне перад гаркомам партыі, перад партколектывамі аб **сістэматычнай рабоце з нізавым актывам.**

Вучоба нізавога актыва заключаецца не толькі ў рэгулярным наведванні марксіцка-ленінскіх гурткоў, палітшкол і г. д. Трэба лепшыя вопыты работы паасобных брыгад, асобных груп рабіць здабыткам усёй партарганізацыі. **На прыкладах перадавікоў вучыць адстаючых.**

У нас бывае часамі так: паставяць таго ці іншага таварыша на работу. Ён па сваёй непадрыхтаванасці крыху памыліцца і замест дапамогі па ім «ударваюць». Пытанні вылучэння, дапамогі і кіраўніцтва нізавым актывам — баявая задача ўсёй КП(б)Б і, у прыватнасці, менскай арганізацыі.

Для таго, каб сапраўды па-большэвіцку арганізаваць работу з актывам, навучыць яго працаваць па-новаму, трэба пакончыць з засядацельскай мітуснёй, якая з'яўляецца бічом у нашай рабоце. У нас-жа часта бывае — сёння адна нарада, заўтра другая, не паспеюць прапусціць адну рэзалюцыю, а заўтра — ужо другая. Трэба ад гэтай бесталковай мітусні адмовіцца і размеркаваць работу так, каб і для вучобы, і партыйна-масавай, і на іншыя работы хапала часу. Часта пасяджэнні пачынаюцца несвоечасова, шмат часу траціцца на чаканне да пачатку пасяджэнняў, бо назначаюць на 7 гадз., а пачынаюць у 9, або назначаюць на 4 гадзіны, а збіраюцца ў 6. У рэзультаце траціцца вялікая колькасць каштоўнага часу. Гэта з'яўляецца вынікам вялікай нашай некультурнасці і недысцыплінаванасці. Таму ўмацаванне партыйнай дысцыпліны, большэвіцкая арганізаванасць і планавасць у рабоце — важнейшая ўмова нашых далейшых поспехаў.

Чыстка вытворчых ячэек у менскай партарганізацыі ў асноўным закончана.

Гарадская і ячэйковыя камісіі па чыстцы ўзмоцнена працуюць цяпер над чысткай савецкіх ячэек наркаматаў і г. д. Нам трэба выявіць усе рэшткі контр-рэволюцыйнай нацдэмаўшчыны, усе рэшткі шкодніцкай работы, палепшыць работу апарата. На дапамогу камісіям павінны прыйсці партыйныя калектывы заводаў і фабрык, якія шэфствуюць над дзяржустановамі, і арганізаваць наведванне сходаў па чыстцы наркаматаў рабочымі прадпрыемстваў. Удзел у чыстцы савецкіх ячэек з'яўляецца адным з абавязкаў партколектываў заводаў і фабрык. Гэта забяспечыць яшчэ больш поспех справы паляпшэння работы ўсяго савецкага апарата.

Чыстка выявіла шмат недахопаў у рабоце. Дзякуючы разгорнутай крытыцы і самакрытыцы, выяўлены канкрэтныя вінаватыя ў слабай рабоце. Самі камісіі пры актыўным удзеле шырокіх мас усебакова вывучылі работу партыйных ячэек і высунулі рад каштоўных мерапрыемстваў.

Для таго, каб **правесці ўсе гэтыя ўказанні ў жыццё, нам трэба працаваць яшчэ больш узмоцнена.**

Таму ўзмоцненая работа партыйных ячэек па выкананню тых указанняў, якія даны камісіямі, знішчэнне ўсяго таго, што выяўлена ў працэсе чысткі, з'яўляецца простым абавязкам кожнай большэвіцкай арганізацыі, адной з умоў далейшага ўздыма актыўнасці рабочых мас.

Канферэнцыя вырашыла шмат арганізацыйных пытанняў, якія, спадзяюся, не застануцца на паперы, а з большэвіцкай настойлівасцю будуць праводзіцца ў жыццё так, як патрабуе партыя, як нас вучыць геніяльны правадыр сусветнага пролетарыята тав. **СТАЛІН. (Апладысменты).**

15-годдзе УсеЛКСМ

КОМСАМОЛЬСКІЯ АРГАНІЗАЦЫІ НАПЯРЭДАДНІ СВАЙГО ЮБІЛЕЯ

ВЯЛІКІ БОЛЬШЭВІЦКІ ПАЧЫН

Адным з вялікіх большэвіцкіх пачынанняў у барацьбе за асваенне тэхнікі з'яўляецца праводзімы зараз комсамолам у адзнаку свайго 15-годдзя соцыялістычны тэхэкзамен. Гэтая ініцыятыва ўпершыню нарадзілася сярод комсамольцаў першага механічнага цэха Уральскага завода цяжкага машынабудаўніцтва. Зараз мы ўжо маем належны вопыт у правядзенні соцтэхэкзамена.

У БССР усе вытворчыя арганізацыі і некаторыя перадавыя вясковыя арганізацыі прыступілі да правядзення соцтэхэкзаменаў. Правялі соцтэхэкзамен комсамольцы **Магілеўскай шоўкавай фабрыкі,** комсамольцы **Бабруйскага дрэваапрацоўчага камбіната** і інш.

Першы вопыт комсамольцаў шоўкавай фабрыкі пачаўся са справаздач комсамольцаў на цэхавых ячэйках, аб ходзе тэхнічнай вучобы, аб ступені аўладання тэхнікай свайго варштата, працэсам работы. Пасля гэтага прыступілі да правядзення масавага экзамена на права кіраваць механізмамі.

Поспех экзамена на шоўкавай фабрыцы стаў магчымым толькі дзякуючы масавасці і належнай падрыхтоўцы. Інжынерна-тэхнічныя кадры былі ўцягнуты ў складанне пытальнікаў для экзамена. Па кожнай спецыяльнасці былі арганізаваны тэхнічныя гурткі, была ўказана адпаведная літаратура.

Самае каштоўнае гэта тое, што соцтэхэкзамен на фабрыцы даў вялікі штуршок тэхнічнай вучобе. Пасля экзамена пачалася кампанія самаабавязацельстваў тых, якія здавалі экзамен. Самаабавязацельствы даваліся канкрэтныя.

Вопыт правядзення тэхэкзаменаў быў пераняты калгасным комсамолам, які выступіў з ініцыятывай арганізацыі агратэхэкзаменаў. Першымі ва ўсім Саюзе ўзнялі гэта пытанне комсамольцы калгаса **«Чырвоны Пераможац» Менскага раёна,** а за імі комсамольцы **Дзяржынскага раёна.**

Правядзенне агратэхэкзамена мае выключнае значэнне, бо сярод комсамольцаў саўгасаў і калгасаў ёсць шмат агранепісьменных. Прывядзем некалькі фактаў: на аграэкзамене у комсамольскай ячэйцы калгаса **«Ленінскі шлях»** (Дзяржынскі раён) шмат комсамольцаў і калгаснай моладзі не маглі адказаць на самыя элементарныя пытанні. Так, на пытанне, «якую карысць дае радковая сяўба», комсамолец Носка адказаў: — «Радковую сяўбу мы ўводзім для таго, каб каласы раслі ў радах». Такія былі і іншыя адказы. Але агратэхэкзамен даў вялікія вынікі. Комсамольцы бралі канкрэтныя абавязкі. Так, комсамолец **Трыч** абавязаўся арганізаваць аграбібліятэку, абавязаўся за 15 дзён вывучыць карысць шматпольнага севазвароту. Комсамолец Носка, які не ведаў карысці радковай сяўбы, абавязаўся за 10 дзён усвоіць гэта і вывучыць тэхніку работы радковай сеялкі і г. д.

Паспяховае правядзенне тэхэкзамена не мысліма без партыйнага кіраўніцтва. Факты з месц, дзе праводзіліся тэхэкзамены (Дзяржынскі раён, Магілеўскі) сведчаць аб тым, што партарганізацыі не ўсюды зразумелі важнасць гэтага мерапрыемства, многія парт'ячэйкі адносяцца да гэтага, як да нікчэмнай справы. Такі падыход ні ў якім разе недапушчальны.

У чым павінна выражацца партыйнае кіраўніцтва і дапамога ў гэтым пытанні?

Па-першае, дапамагчы комсамолу разгарнуць масавую работу па папулярызацыі гэтага большэвіцкага пачынання. Дапамагчы комсамолу ператварыць тэхэкзамен у агульную справу ўсіх рабочых і калгаснікаў.

Трэба дапамагчы ў прыцягненні інжынерна-тэхнічнага персанала, старых рабочых да ўдзела ў тэхэкзаменах, дапамагчы тэхнічнымі сродкамі, бо без гэтага немагчым і поспех тэхэкзаменаў.

Акружыць ініцыятыву комсамола ўвагай, штодзеннымі клопатамі так, каб кожная партыйная ячэйка лічыла-б гэта сваёй справай.

Соцыялістычны тэхэкзамен стаў ужо масавай формай работы перадавых комсамольскіх ячэек. Распаўсюдзіць яго вопыт па ўсім арганізацыям, зрабіць яго здабыткам усіх дарослых рабочых і калгаснікаў— вось наша задача.

Г. Ф.

УЗНЯЛАСЯ АКТЫЎНАСЦЬ КОМСАМОЛЬЦАЎ

Падрыхтоўка да XV гадавіны комсамола выклікала новую хвалю творчага энтузіязма сярод комсамольцаў **Менскай** швейнай фабрыкі **«Кастрычнік».**

Шырокая прапрацоўка ў ячэйках адкрытага ліста ЦК УсеЛКСМ да ўсіх комсамольцаў Саюза аб падрыхтоўцы да XV-годдзя з'явілася асноўным стымулам ажыўлення работы комсамольскай арганізацыі.

Комсамольскі калектыў фабрыкі налічвае ў сваім складзе 230 комсамольцаў, з іх звыш 200 чалавек ахоплены індывідуальнымі соцыялістычнымі абавязацельствамі. Сустрэць гадавіну поўным выкананнем колькасных і якасных паказальнікаў прамфінплана, не мець ніводнага прагула і спазнення на заняткі палітычнага, вайсковага і тэхнічнага гурткоў — асноўныя пункты абавязацельстваў.

У адзнаку XV-годдзя створан комсамольскі кароткатэрміновы тэхнічны гурток з лепшых ударнікаў вытворчасці, які дасць фабрыцы высокакваліфікаваных рабочых абмелыпчыкаў.

Аўладаць тэхнікай вытворчасці і здаць у бліжэйшы час тэхнічны экзамен стала справай гонару для кожнага комсамольца фабрыкі. 50 комсамольцаў, якія вучацца на 3-хмесячных тэхнічных курсах пры фабрыцы займаюць адно з перадавых месц па паспяховасці.

Комсамольскія ячэйкі на чале з сакратарамі **Бененсон** (другі агрэгат), **Пінчук** (трэці агрэгат), дзякуючы сістэматычнай узаемаправерцы выканання ўзятых самаабавязацельстваў, дабіліся сапраўды прыкладнай работы комсамольцаў на вытворчасці. Прамфінплан імі як па колькасных, так і па якасных паказальніках з пяцідзёнкі ў пяцідзёнку сістэматычна перавыконваецца. Так, комсамолка **Барыбеля** выконвае свой прамфінплан не менш як на 110-114 проц. Прадукцыя лічыцца лепшай ў агрэгаце па якасці. За ўдарную работу яна ўжо раз была прэміявана.

Не адстае комсамольская група па чале з групоргам **Верасневічам.** Не толькі комсамольцамі, але і ўсімі рабочымі групы прамфінплан выконваецца не менш чым на 100 проц. пры высокай якасці прадукцыі. Сама Верасневіч — лепшая ўдарніца ў 2 агрэгаце.

Комсамолка **Кукуй** вызначаецца як лепшая грамадская работніца і лепшая ўдарніца вытворчасці па 2-му агрэгату. Яна сістэматычна перавышае вытворчыя паказальнікі прамфінплана.

Рад комсамольцаў калектыва паказваюць [illegible] узоры і па ўмацаванні абаронча работы. Так, напрыклад, комсамольцы: **Бяляўскі, Грычанік, Руфін, Ярмененка, Васілеўская, Гінзбург** і іншыя занялі адно з перадавых месц у спаборніцтве па стральбе. Вайсковай вучобай ахоплены ўсе комсамольцы: 160 чалавек займаюцца ў камандзе СПА, астатнія ў стралковым гуртку і гуртку чырвоных сясцёр.

Нельга замазваць і вялікія недахопы ў рабоце комсамольскага калектыва. У ячэйцы 2-га агрэгата першай змены на чале з сакратаром **Трушко** зусім слаба вядзецца барацьба з бракам. Комсамольцы **Цяпліцкая, Калуста, Разентум** і іншыя амаль сістэматычна даюць брак. Прадукцыю вельмі нізкай якасці па першаму агрэгату даюць комсамольцы **Баракбан і Персідскі.**

Каля 5 проц. комсамольцаў зусім не ахоплены палітвучобай.

Нельга лічыць выстарчальным парткіраўніцтва комсамольскай арганізацыяй фабрыкі. Калі больш-менш цікавяцца работай комсамольскіх ячэек некаторыя партпрымацаваныя і іншыя, дык значная частка «не знаходзяць» часу, каб дапамагчы ў рабоце сакратарам ячэек ЛКСМ. У ячэйку 1 агрэгата 2-й змены нават і да сёняшняга дня не вылучан партпрымацаваны.

Нікіцін.

СТРЫМАЦЬ СЛОВА

БАБРУЙСК. (Наш кар.). Комсамольская арганізацыя **лесакамбіната,** рыхтуючыся да свайго XV-гадовага юбілея і XVI гадавіны Кастрычніка ўзяла на сябе абавязацельствы:

— Правесці экзамен на тэхмінімум.

— Адгрузіць сіламі комсамольцаў 50 вагонаў лесаэкспарта і адпрацаваць 250 дзён на дарбудаўніцтве.

— Даць 30 рацыяналізатарскіх прапаноў.

— Правесці моладзевую тэхнічную канферэнцыю.

Цэхавыя комсамольскія ячэйкі прыступілі да рэалізацыі ўзятых самаабавязкаў. Ячэйка стандартцэха арганізавала дзве комсамольскія брыгады, якія ў прыклад астатнім брыгадам штодзенна перавыконваюць прамфінплан, даючы высокую якасць прадукцыі.

У гэтым-жа цэху 18 кастрычніка адбыўся масавы вечар моладзі па пытанню аўладання тэхнікай вытворчасці.

У вядучым лесацэху № 1 комсамольцы-піластавы: **Савіч, Падбярозкін і Барсук** даюць лепшыя ўзоры пастаноўкі піл. Тыя рамы, у якіх пастаўлены комсамольскія пілы, працуюць бесперабойна.

Комсамольскі калектыў лесацэха звыш плана выпусціць 5 вагонаў экспартнай лесапрадукцыі.

Комсамольцы прыгараднай гаспадаркі ўзмацняюць ахову соцыялістычнай маёмасці. На змену нягодных вартаўнікоў пастаўлены комсамольцы **Кунтароўскі і Бусел.**

Але большасць самаабавязкаў яшчэ не выкананы. Першачарговы абавязак комсамольскай арганізацыі ліквідаваць гэтыя недахопы.

П. Арцельны.

Прафсаюзы да комсамольскага юбілея

20 кастрычніка ЦСПСБ у парадку падрыхтоўкі да 15-й гадавіны УсеЛКСМ даў адпаведную дырэктыву ўсім сваім звенням, усім райпрафсаветам.

Прапанавана кожнаму ЦП, кожнаму гарпрафсавету і ФЗМК 15-годдзе ленінскага комсамола цесна спалучыць з масавымі падрыхтоўчымі мерапрыемствамі да XVI-й гадавіны Кастрычніцкай рэволюцыі (гутаркі, індывідуальная групавая агітацыя, агітбрыгады, скарыстанне тэатраў і кіно, вывешванне лозунгаў, плакатаў і дыяграм па гісторыі КСМ і г. д.).

Прафарганізацыі павінны ўключыцца ў паход за тэхмінімум, абвешчаны комсамолам буйнейшых гігантаў СССР («Шарыкападшыпнік», Уралмаш).

Усе гарпрафсаветы павінны прыняць актыўны ўдзел у склікаемых рабоча-калгасных канферэнцыях моладзі. На канферэнцыях прэміяваць лепшых маладых ударнікаў, робячы здабыткам мас іх гераічную работу ў прамысловасці і сельскай гаспадарцы. Адначасова правесці прэміяванне перадавікоў на фронце абаронча работы.

Разам з комсамолам праз вылучаныя гаспадарчымі органамі сродкі адзначыць юбілей УсеЛКСМ адкрыццём новых сацыяльна-бытавых устаноў для моладзі і піянераў. ЦСПСБ адзначыла неабходнасць пабудовы ў 1934 годзе некалькіх новых дамоў адпачынку для рабочай моладзі.

ЦСПСБ прапанаваў культмасаваму аддзелу разам з аддзелам зарплаты і вытворчасці тэрмінова выпрацаваць канкрэтныя мерапрыемствы па рэалізацыі пастановы ЦВК і СНК СССР аб ФЗВ. Аддзелу сацстраха неабходна прадугледзець па каштарысу 1934 г. спецыяльныя сродкі па паляпшэнню матэрыяльна-бытавых умоў фабзаўчаў вядучых галін прамысловасці.

ПАСТАНОВА РЭСПУБЛІКАНСКАЙ КАМІСІІ ПА ЧЫСТЦЫ КП(б)Б

1. Назначыць раённыя камісіі па чыстцы чэрыкаўскай, хойніцкай, ельскай і кармянскай партарганізацый у складзе наступных таварышоў.

ЧЭРЫКАЎ:

Старшыня тав. **КАЛІНІН Н. Н.,** член партыі з 1918 г., рабочы, старшыня Старобінскай РКК КП(б)Б.

Члены—тав. **ЛІЦКЕВІЧ О. С.,** член партыі з 1918 г., рабочы, работнік ДПУ; тав. **ПРОЗАРАЎ А. М.,** член партыі з 1917 г., рабочы, нам. нач. паліташдзела саўгаса «Чэрткоў».

ХОЙНІКІ:

Старшыня тав. **БІГЕ Г. І.,** член партыі з 1912 г., рабочы, член ЦКК КП(б)Б, кіраўнік транспартнай групы ЦКК-НК РСІ БССР.

Члены—тав. **МАРОЗАЎ П. М.,** член партыі з 1918 г., селянін, работнік ДПУ; тав. **ЯКУШЭВІЧ Г. Е.,** член партыі з 1925 г., рабочы завода імя Лапіцкага (Гомель).

ЕЛЬСК:

Старшыня тав. **КАЗАЧОК І. В.,** член партыі з 1920 г., селянін, старшыня ЦП саюза МТС і батрацтва.

Члены—тав. **ЛІТВІНАЎ С. Ф.,** член партыі з 1920 г. селянін, старшыня Мазырскага райсовета Асоавіяхіма; тав. **ФЕДАРЭНКА,** член партыі з 1920 г., рабочы, старшыня ельскай РКК КП(б)Б.

КАРМА:

Старшыня т. **КОЦІК І. О.,** член партыі з 1919 г., служачы, пракурор Бабруйскага раёна.

Члены—тав. **РАГУСКІ В. І.,** член партыі з 1917 г., рабочы, кіраўнік інспекцыі па якасці пры ўпаўкамзаг СНК БССР; тав. **АЎСЕЙЧЫКАЎ,** член партыі з 1920 г., рабочы, старшыня кармянскай РКК КП(б)Б.

2. Зацвердзіць членам раённай камісіі па чыстцы **слуцкай** партарганізацыі тав. **МАТВЕЕНКА В. Л.,** член партыі з 1920 г., рабочы, нач. баявога спабжэння кавпалка.

3. Членам раённай камісіі па чыстцы лельчыцкай партарганізацыі зацвердзіць т. **МІХАЙЛОЎСКАГА Ф. А.,** член партыі з 1919 г., рабочы, работнік ДПУ.

Рэспубліканская камісія па чыстцы КП(б)Б.

Звыш плана адрамантаваны тры пасажырскія вагоны

Комсамольская брыгада тав. **Дарашэнка** (шосты вагонны участак **менскага** вузла) у падарунак XV-годдзю **УсеЛКСМ** адрамантавала звыш плана тры пасажырскія вагоны. Рамонт праведзен добраякасна.

Сістэматычна перавыконваюць норму выпрацоўкі т. т. **Чартоў, Якавец** і сам брыгадзір Дарашэнка.

Усе члены брыгады з'яўляюцца актыўнымі ўдзельнікамі гуртка тэхвучобы.

За ўвесь час брыгада Дарашэнка не дала ні аднаго процанта браку.

(БЕЛТА).

УСЕБЕЛАРУСКАЯ ІЛЬНАЭСТАФЕТА

ЗАБЯСПЕЧЫМ ІЛЬНАЗАВОДЫ ДОБРАЯКАСНАЙ ТРАСТОЙ

ДУБРОВЕНСКІ І ЛЁЗНЕНСКІ РАЁНЫ НЕ ВЫКОНВАЮЦЬ СВАІХ АБАВЯЗАЦЕЛЬСТВАЎ ПА АПРАЦОЎЦЫ І ЗАГАТОЎКАХ ІЛЬНАВАЛАКНА

ЗЛАЧЫННАЯ БЕСТУРБОТНАСЦЬ ДУБРОВЕНСКАГА КІРАЎНІЦТВА

ДУБРОЎНА.

Яшчэ ў пачатку верасня мінулі тэрміны церабленьня, абмалота і рассціла ільну. Мінулі... Ды толькі не для Дубровенскага раёна. Тут не спяшаюцца.

25 верасня скончылі церабленне, а абмалот і рассціл нават і зараз канчаць не думаюць. Разрыў паміж асобнымі працэсамі выходзіць на два і больш тыдняў.

Адставанне ганебнае, а тым часам нікога ў раёне гэта не турбуе. Звыкліся...

— У тым, што мы з уборкай і апрацоўкай ільну адсталі, — кажа заг. райза т. **Каплуноў**, — нічога дзіўнага няма... Гэта непазбежны рэзультат нашага агульнага адставання...

У раёне не ўлічылі ўрокаў вясны. Работы ў калгасах не арганізавалі. Дысцыпліны няма. Возьмем хоць-бы калгас **імя 1 мая**, Сватажыцкага сельсовета (старшыня Пацеяў). Рабочай сілы многа, коней таксама, а работы няма. Лён толькі зараз канчаюць церабіць. А чаму? Таму, што на работу выходзяць толькі ў 9-10 гадзін, і калгаснікі нікалі не ведаюць, колькі зарабляюць.

Ні ў адным калгасе да гэтага часу няма адказных за расціла і пад'ём ільну. [illegible]

[illegible]

яны вязлі і не працавалі. Гэты яўны сабатаж застаўся непакараным.

У ільнаводчым Дубровенскім раёне зусім дрэнна змагаліся за лён. З 5.600 га на 2.680 га лён трэцяй катэгорыі і брак, на 2.700 га — другой катэгорыі і толькі 220 га добраякаснага ільну. Прычыны нізкай якасці перш за ўсё ў тым, што сеялі лён позна (у канцы мая і пачатку чэрвеня) і па дрэнных папярэдніках.

У калгасе «Ясны дзень» лён быў засеяны па жытнішчы. У калгасе «Пролетарый» на такой-жа глебе—па жыту,—і ў рэзультаце ўвесь ураджай ільну бракаваны. Такіх калгасаў — большасць.

Урок павучальны. Аднак, ён не ўлічан. Праўда, райза мяркуе, што ў будучым годзе 48 проц. ільну будзе засеяна па канюшынішчы, 43 проц. па прапашных і толькі 9 проц. — па яравых збожжавых. Але гэта толькі меркаванні. Палова калгасаў не маюць севазваротаў, а там, дзе яны былі, у часе азімай сяўбы парушаны. І такім чынам, ніхто ў раёне не ведае, дзе думаюць калгасы сеяць лён.

Ніхто не цікавіцца і тым, як пад[illegible]

[illegible]

В. ДАЛЬ.

НЕ АРГАНІЗАТАРЫ, А ПРЫЁМШЧЫКІ

ЛЁЗНА, 23.

Лёзненшчына з'яўляецца адным з адстаючых раёнаў па ільнаводчай зоне. На 20 кастрычніка Лёзненскі раён здаў усяго 54,2 проц. ільнасемя і 3 проц. ільнавалакна. Наступленне трасты на ільназаводы зусім мізэрнае, не гледзячы на тое, што са сцелішч паднята ўжо 5.421 га.

Дзе прычыны адставання Лёзненшчыны? Асноўная заключаецца ў тым, што загатоўчыя арганізацыі — Загатлён і ільназаводы дагэтуль не сталі сапраўднымі арганізатарамі ільназагатовак і выконваюць толькі функцыі прыёмшчыкаў ды і то прэпна. Дырэктары ільназаводаў — Лёзненскага **Цумберг**, Каралёўскага **Гарэлаў**, Горбаўскага **Батура** і Гладанскага **Балейка** лічаць, што паколькі заключан кантрактацыйны дагавор — лён усё роўна паступіць, ён-жа нікуды не дзенецца. Таму ільназаводы чакаюць, пакуль лён сам прыдзе на загатоўчы пункт.

Возьмем Лёзненскі ільназавод. За ўвесь час завод прыняў усяго 4 тоны ільнатрасты. Дагэтуль ільназавод не даў калгасам стандартаў ільну. Калі [illegible]

[illegible]

наступленне і прыёмку ільнапрадукцыі. На 14 кастрычніка заводам было загатоўлена 140 тон — 25 проц. гадавога плана. У калгасах раёна дзейнасці гэтага завода была шырока разгорнута масава-растлумачальная работа. Заводам своечасова дастаўлены ў калгасы стандартныя ўзоры ільнатрасты. Работнікі завода практычна дапамагаюць калгасам у сартыроўцы трасты на сцелішчы. У выніку рад калгасаў, прымацаваных да гэтага завода, перавыканалі свае заданні па якасці трасты. Так калгас **«Перакоп»**, Асінаўскага сельсовета, здаў заводу 50 цэнтнераў трасты — 1,5 нумара замест вызначанага па дагавору першага нумара. Калгас **«Перамога»** павінен быў здаць 312 цэнтнераў трасты — 1,5 нумара, здана 1,75.

Усе іншыя ільназаводы раёна павінны ўзяць прыклад з Высачан, перабудаваць сваю работу і завалявань першынства ў Сталінскай ільнаэстафеце.

КАЛЕКТЫЎНЫ КАРЭСПАНДЭНТ «ЗВЯЗДЫ» — РАЁННАЯ ГАЗЕТА «ЛЕНІНСКІ СЦЯГ».

ВОПЫТ РУПЛІВАЙ ПРАЦЫ

[illegible]

Усім іншым малонак у гэтым годзе. Наш лён лічыцца самым лепшым па ўсяму **Сосніцкаму** сельсовету (Полаччына). Вось я і хачу коратка падзяліцца аб тым, як мы ў гэтым годзе даглядалі лён.

Сяўбу скончылі 13 мая. 11 га ільну засеялі на добра ўгноенай глебе. Для сяўбы былі вылучаны лепшыя вопытныя калгаснікі. Калі лён падрос, мы пачалі першую праполку. Жанчыны вырывалі траву чыста з карэннем. Своечасовая праполка забяспечыла хуткі рост. Як толькі лён пачаў спець, мы ўсіх жанчын і 25 мужчын паставілі на церабленне. Церабілі ўчасткамі, якія раней выспявалі. Выцерабленны лён адразу вязалі ў снапы і ставілі для сушкі ў шатры. Як у час церабленьня, так і сушкі мы не дапускалі, каб снапы ляжалі на зямлі, бо адзін бок мог высахнуць, а другі папрэць і пачарнець. Кожны дзень правяралі снапы і падымалі тыя, якія валіў вецер.

Прастаяўшы 10 дзён на сонцы наш лён добра высах. Прыступілі да малацьбы. Каб не было страт, абвівалі [illegible]

[illegible]

гэтым годзе пачаў першым у сельсовеце і закончыў 12 верасня. Насенне наша чыстае і буйнае. Засыпалі мы насенныя і страхавыя фонды, пасля чаго засталося ў нас 180 пудоў ільнанасення. Частку яго думаем прадаць дзяржаве, а рэшту абмяняць з калгасамі на іншыя культуры.

За трастой, якая ляжала на сцелішчы, быў пільны дагляд. Ударніца Шчамялёва Галіна пільна сачыла за лежкай трасты. Калі траста добра вылежалася, мы мабілізавалі на ўзняцце яе ўсю сілу. 30 з паловай гектараў паднялі за адзін дзень, перавезлі ў сухія такі з драўлянымі падлогамі. Першым у сельсовеце наш калгас пачаў мяцце трасты. Мы ўжо намялі 650 кілаграм трасты, 443 кілаграмы здалі дзяржаве 12 нумарам. Але гэтыя паказальнікі нас не задавальняюць, мы можам дабіцца 13 і 14 нумара. Зараз мы змагаемся за поўнае і хутчэйшае сканчэнне здачы высокаякаснага ільнавалакна.

ШЧАМЯЛЁЎ.

Намеснік старшыні калгаса імя Чарвякова, адказны за лён.

УСЕБЕЛАРУСКАЯ ПЕРАДКАСТРЫЧНІЦКАЯ ВЫТВОРЧАЯ ПЕРАКЛІЧКА

На заводзе „Пролетарскі молат“ замест сапраўднай барацьбы за якасць прадукцыі—шумлівая дэкларацыйнасць

У БАРАЦЬБЕ ЗА ВЫКАНАННЕ ПРАМФІНПЛАНА ЗАВАЮЕМ ПРАВА НА РАПАРТ УСЕБЕЛАРУСКАМУ ЗЛЁТУ УДАРНІКАЎ

Пазбавіцца ад брака і бракаробаў

Загадчыкі цэхаў мінскай шчотачнай фабрыкі імя Крупскай сустракаліся толькі на агульна-фабрычных сходах рабочых. На крытыку рабочых, накіраваную на знішчэнне цэхавых непаладкаў, рэагавалі пераводам крытыкуючых на горшую работу. Наасобныя з іх успаміналі той час, калі фабрыка лічылася працкалектывам, а на біржы працы было шмат беспрацоўных і на крытыку можна было адказаць проста звальненнем.

Адсутнасць рэагавання на заўвагі рабочых і работніц аб знішчэнні цэхавых непаладкаў, няўменне фабрычных арганізацый адрозніць лепшага рабочага ад лодыра, рвача—усё гэта цягнула фабрыку ў бездапаможны прарыў.

Мінулы год быў закончан з недавыкананнем плана па асноўных паказальніках. Гэты год не адрозніваўся ад папярэдніх. Фабрыка перажывала арцельныя традыцыі. Яны яшчэ моцныя былі і ў пачатку 1933 года.

Аб перабудове партыйнай, прафсаюзнай і гаспадарчай работы, перанясенні [illegible]

[illegible]

ыяткі праводзіліся ў часе абедзенага перапынку. Для гэтага патрэбна было паўгадзіны для абеда і гадзіна для заняткаў. Рашылі канчаць работу не ў 4 гадз., а ў палове пятай. 275 чалавек запісаліся і акуратна наведваюць гурткі па авалоданні тэхнікай. Інжынерна-тэхнічныя работнікі з канторы былі перакінуты кіраваць цэхамі.

І ўжо ў трэцім квартале інакш запрацавала фабрыка. Комсамолка тав. **Юспе** арганізоўвае брыгаду комсамольцаў з **10** асоб, якая па-баявому бярэцца за работу на вытворчасці. Брыгада прад'яўляе соцыялістычны рахунак папярэднім цэхам і патрабуе даць добры паўфабрыкат.

У брыгадах разгортваецца соцыялістычнае спаборніцтва па прафесіях. Брыгада тав. **Юспе Веры** сістэматычна перавыконвае дзённыя нормы, знішчыла брак. Па прыкладу комсамолкі **Юспе** і яе брыгады працуюць і іншыя рабочыя.

25-га кастрычніка на фабрыцы адбыўся злёт ударнікаў якасці прадукцыі. Дырэктар фабрыкі тав. **Гасілоў** [illegible]

[illegible]

руб. **Для таго, каб пакрыць прарыў, калектыў рабочых і работніц фабрыкі павінен працаваць з максімальнай нагрузкай усяе змены.**

[illegible]

— Не выканалі плана таму, што не было сыравіны. Фабрыка стаяла —не было электраэнергіі...

А на справе ў першым паўгоддзі фабрыка мела прастояў **1.156,5** гадзін выключна з-за нераспарадчасці. І новыя кіраўнікі—**Варбіцкі, Левін**—пайшлі ў цэхі і брыгады з мэтай знайсці і знішчыць пры дапамозе добрасумленных рабочых усё тое, што цягне крывую выканання плана ўніз. І яны знайшлі. Віной усяму дрэннае кіраўніцтва непасрэдна вытворчасці.

— Чаму рабочых не вучаць як працаваць на машынах?

— Прабавалі,—адказвалі загадчыкі цэхаў,—нічога не выйшла. На заняткі па ліквідацыі тэхнепісьменнасці ніхто не ходзіць. Скончыцца змена, прагудзіць гудок—і на фабрыцы нікога з рабочых не зловіш. Не цікавяцца, ведаеце, тэхвучобай...

І тут **Левіну і Варбіцкаму** прыйшлося спаткацца з прычынамі «аб'ектыўнага» парадку. Пытанне аб тэхвучобе было перанесена ў цэхі, на абгаварэнне рабочых і работніц. Апошнія выказаліся за тое, каб за[illegible]

[illegible]

буюць бракаваную прадукцыю. Яны свой інтарэс ставяць вышэй інтарэсаў фабрыкі.

— Фабрычныя арганізацыі павінны рэзка паставіць пытанне перад бракаробамі і калі яны не падпарадкуюцца агульным патрабаванням рабочых, фабрыку ад іх трэба ачысціць,—гаварылі ўдзельнікі злёта. **А. М.**

ХТО-Ж АДКАЗВАЕ ЗА БРАК?

Барысаўскі чыгуналіцейны завод **«Чырвоны металіст»** і **«Пролетарскі молат»** сістэматычна з месяца ў месяц выконваюць прамфінплан толькі на 60-65 проц. Характэрна, што кіраўнікі завода — дырэктар — **Хамічонак**, сакратар партячэйкі — **Зарубін** — настолькі звыкліся з гэтай лічбай, што яна іх зусім не трывожыць.

Практычную і ўпартую барацьбу за ліквідацыю прарыва кіраўніцтва завода падмяняе славеснымі дэкларацыямі і заклінаннямі.

Яшчэ 11 верасня завод уключыўся ў патрыхтоўку да ўсебеларускага і раённага злёта ўдарнікаў якасці і ў перадкастрычніцкую пераклічку. У чым выразілася гэта ўключэнне? Як і заўсёды, трохкутнік завода склікаў агульны сход рабочых, дзе была прынята метравая рэзалюцыя, якая напоўнена шматлікімі, ні да чаго не абавязваючымі агульнымі абяцаннямі.

Прайшлі дні, на заводзе без перамен. План як і раней выконваецца на 60-62 проц. Рэзалюцыя з абавязацельствамі так і засталіся ў кішэні кіраў[illegible]

[illegible]

Кастрычнік месяц [illegible]

[illegible]

ніякай матэрыяльнай адказнасці за выпушчаны брак. Работа майстраў настолькі абязлічана, што ніяк не знойдзеш вінаватага. 5 кастрычніка было выпушчана 50 бракаваных духовак. Адміністрацыя жасцянага цэха і да сённяшняга дня не выявіла канкрэтных вінаватых у браку.

На днях быў выпушчан бракаваны [illegible]

канцэл, а вінаваты за брак таксама «не ўстаноўлен». **Брак у наяўнасці, а вінаватыя ў адсутнасці.** Асобныя цэхавыя адміністратары злачынна-недбайна адносяцца да сваёй работы. У першую чаргу гэта датычыць загадчыка жасцянага цэха **Цырульніка**, якога паводле слоў рабочых наогул рэдка ў цэху бачыш.

На заводзе яшчэ моцна трымаецца ўраўнілаўка. Капельная брыгада жасцянага цэха ў складзе 9 рабочых атрымлівае зарплату ад агульнай выпрацоўкі і ўсе 9 рабочых атрымліваюць пароўну.

Усе рабочыя жасцянага цэха ведаюць, што рабочы брыгады **Баранскі** працуе значна хутчэй і лепш нават самога брыгадзіра, між тым атрымліваюць яны аднолькава. Такая ўжо сістэма аплаты на заводзе.

Брыгады працуюць ўсляпую. Ніводная з іх не мае пастаяннага плана работы і не ведае фактычнага выканання свайго прамфінплана. Брыгада **Крывашэя**, напрыклад, лічыць, што верасноўскі план выканан на 120 проц. Таксама лічаць і іншыя брыгады.

[illegible]

брыгады звязана з памяншэннем накладных выдаткаў на аплату брыгадзіра за кіраўніцтва работай брыгады.

Гэтая «перашкода» была знішчана. Комсамольцы і брыгадзір адмовіліся ад гэтых «выдаткаў». Але ўсёроўна брыгада была распушчана.

Д. Шмідт.

Да ўвагі ЦКК НК-РСІ

Аб фактах ігнаравання лістоў «Звязда» пісала не раз. ЦКК КП(б)Б моцна ўдарыла па мацюльшчыках лістоў працоўных. Аднак, далёка не ўсе арганізацыі зрабілі для сябе неабходныя вывады з гэтага. Бюракратычнае марынаванне рабселькораўскіх лістоў ва многіх раёнах працягваецца яшчэ і зараз.

Мы лічым неабходным давесці да ведама ЦКК, што ў **Горацкім** раёне **154** дописы, дасланыя «Звяздой», засталіся без усякага рэагавання. **РКК РСІ**, якая павінна была ўзначаліць барацьбу за дзейснасць рабселькораўскіх лістоў, сама пабіла рэкорд перад усімі раённымі арганізацыямі ў злачынным марынаванні лістоў.

78 дописаў загрузлі ў папках **РКК РСІ**. 35 напамінанняў ад «Звязды» не ўзварушылі чыноўнікаў з **горацкай РКК**.

Па райкому і райРКК РСІ раўняюцца ўсе астатнія арганізацыі раёна. Таму не дзіва, што ў райза засталіся без рэагавання **25** дописаў, у РВК—**10**, райана—**3**, РК ЛКСМБ—**2**, не гледзячы на пасылку ім ад **4** да **8** напамінкаў. У райпракурора ляжыць **19** дописаў, большасць якіх сігналізавалі аб парушэнні рэволюцыйнай законнасці.

Не лепшае становішча і ў **Талачынскім** раёне, дзе ляжыць без руху **103** дописаў і **28** напамінкаў. З іх у адной толькі РКК РСІ замарынавана **50** лістоў і **28** напамінкаў. Астатнія марынуюцца ў райза, у пракурора, у райкоме партыі, РВК і інш.

Пасля дзесятка пасланых намі напамінкаў трэба з усёй рэзкасцю напомніць аб злачынным марынаванні лістоў рабселькораў у **Полацкім, Шклоўскім, Магілеўскім** і шмат іншых раёнах.

У Магілеўскім раёне, напрыклад, не зроблена ніякага рэагавання на **73** дописы, у Полацкім—на **71** і Шклоўскім — на **67**.

У Полацкім РВК справа дайшла нават да таго, што некалькі дописаў і скарг працоўных зусім прапалі (допіс **№ 5027** і інш.).

Нельга абыйсці маўчаннем саноўна-панскіх адносін да рэагавання на дописы, што мы маем з боку кіраўнікоў **Сіроцінскай** РКК РСІ. «Адказнасць» за рэагаванне на лісты тут ускладзена на тэхнічнага сакратара. Ён, праўда, «акуратна» праз **3-4** месяцы пачкамі дасылае назад рэдакцыі лісты, але аб тым, што практычна зроблена, ні слова. У Сіроцінскім, відаць, не лічаць патрэбным займацца лістамі.

Прыводзім кароткі, але характэрны адрывак з «творчасці» загадчыка бюро скаргаў Сеннеискай РКК РСІ тав. **Грацкай**. Карэспандэнт з Машчанскага сельсовета ў сваім допісу пісаў нам: «Калгасы «Жарцы» і «Карпавічы» сельсовета засмечаны класава варожымі элементамі (Зеленцоў М. і інш.), якія сваёй шкодніцкай работай разбураюць калгас. Праўленне калгаса «Жарцы» папала пад кулацкі ўплыў і праводзіць іх палітыку. Пры першым абмалоце ўсё збожжа размеркавана калгаснікам». У допісе далей на шмат фактаў аб самазабяспячэнні кіраўнікоў калгасаў, разбазарванні калгаснай маемасці і інш. злачынствах. Допіс быў пасланы рэдакцыяй у Сіроцінскую РКК РСІ і вось чым абрадавала тав. **Грацкая** рэдакцыю:

«У калгасе ёсць два кулакі, якія падрываюць працу ў калгасе». Што ў калгасе Машчанскага сельсовета ёсць кулакі, рэдакцыя ведала і без паведамлення **Грацкай**. Што яны праводзяць шкодніцкую працу ў калгасах, мы таксама ведалі і без паведамлення Грацкай. Рэдакцыя пасылала допіс для таго, каб райРКК ачысціла калгас ад кулакоў. Гэтага як раз не зроблена. Кулакі як шкодзілі, так і засталіся шкодзіць у калгасе.

Ігнараванне дописаў і лістоў працоўных, нерэагаванне на іх ёсць адзін з відаў заціска самакрытыкі. Трэба спадзявацца, што ў адносінах да канкрэтных носьбітаў зла вывады зробіць ЦКК НК-РСІ.

НІКІЦІН.

П. Броўка, П. Глебка

ДЗЕНЬ ВАЕНЛЁТАЎ*)

IV.

Ноч ішла з дальняга ўзлесся. Будынкі новага гарадка трацілі свае контуры і расплываліся ў невыразныя грамадзіны шэрага колера. На суседняй фабрыцы тонка і пранізліва праіграў гудок. У вокнах і над вуліцаю зачапіліся электрычныя агні. Іхнія тонкія праменні пранізвалі густы змрок, як вострыя мячы.

— Мне пара, Каця,—сказаў лётчык Зайцаў, падымаючыся з канапы.

— Так рана?—тужлівым тонам перапытала жонка.

— Мне нельга пазніцца,—холадна растлумачыў Зайцаў, злуючыся, што яна не можа дагэтуль зразумець яго.

Тым часам жонка даўно прывыкла і навучылася добра разумець, што толькі строгая дысцыпліна і на зямлі і ў паветры—лепшая гарантыя ад усякіх няшчасных выпадкаў. Аднак-жа заўсёды самусці балюча ныла сэрца, калі муж ішоў на начныя палёты. Тут пэўна была боязь тае нечаканнае гарэзлівасці, якою славіўся бывала лётчык Зайцаў. І жонка ласкава сказала:

— Ты не злуйся, Валодзя. Развітайся ідзі з сынам.—Яна павяла яго да малога.

— Ну, давай лапу, таварыш лётнаб,—усміхаецца Зайцаў. Малы хапаецца цвёрдымі пальчыкамі за рукі і сіліцца падняцца. — Прызямляйся, прызямляйся... Куды ты?—кладзе яго Зайцаў на падушку.—Спі, рана табе яшчэ лётаць. Няхай бацька спачатку адлётае.

Паверх вытертай скураткі Зайцаў вешае новенькі бліскучы планшэт і выходзіць на двор. Густая цемра засланіла ўвесь свет. Каля сталовай чуваць голас камандзіра Аксакава.

— Прадумалі, хлопцы, добра задачу?

— Прадумалі, таварыш камандзір.

— Глядзіце-ж, не падкачайце!

Аксакаў сапраўдны мастак сваёй справы. У Чырвонай арміі ён з 1921 г. Да 1926 г. працаваў матарыстам, пасля скончыў лётную школу і ад таго ўвесь час не пакідае самалёта. Ён любіць яго так, як толькі ільга любіць машыну. Перш як узняцца, ён аглядзіць кожную дробязь, прадумае кожны рух, кожны свой намер. І гэтага патрабуе ён ад сваіх падначаленых.

— Толькі тады чалавек будзе ўпэўненым у паветры, і кожны рух яго будзе верны, калі задача загадзя прадумана на зямлі.

Так думае тав. Аксакаў. І гэтыя погляды апраўдаліся ў жыцці. У час вядомага канфлікта на Кітайска-Усходняй чыгунцы Аксакаў вёў эскадрыллю. Мароз быў 30-40°, людзі паабмарожвалі твары, але задачу выканалі: падмацаванне супраціўніка, што заходзіла са станцыі Чаган у тыл нашаму войску, было разбіта. Назад давялося вяртацца яшчэ ў горшых умовах. Бязмежна прасціраўся стэп. Нізка ішлі густыя аблокі. Весці атрад зверх іх, азначала немінуча заблудзіцца і разгубляць увесь атрад. Аксакаў пашоў нізам, пад аблокамі, амаль над самай зямлёй. Супраціўнік некалькі раз абстраляў атрад, але ўсё-ж такі ён дайшоў на месца прызначэння цэлым.

Яшчэ не мала раз браў Аксакаў удзел у іншых ваенных аперацыях на КУЧ, не раз бамбіў чыгуначныя станцыі супраціўніка, вылятаў на выведку, фатаграфаваў ягонае месцараз мяшчэнне. За баявыя заслугі ў гэтай справе тав. Аксакаў быў узнагароджан ордэнам чырвонага сцяга.

Усё гэта прыгадаў Зайцаў цяпер, пачуўшы голас свайго камандзіра. І Зайцаў быў рад, што ён добра распрацаваў сваю задачу як гэтага патрабуе камандзір. З'явілася цвёрдая ўпэўненасць у сябе, у свой матор, у сваю машыну.

Калі ехалі на грузавіку на аэрадром, жартавалі і смяяліся. Але на аэрадроме ўсіх ахапіла адразу сур'ёзнасць і разважлівасць. Амаль моўчкі выстаройвалі на старт машыны, правяралі маторы, слухалі музычны і роўны іхні гуд. Самалёты стаялі шырока распластаўшы крыллі, і цені іх былі велізныя, як хмары. У бляску пражэктараў было відаць як пад ветрам ад прапелераў дробна хваліецца сіняя ад ночы трава.

Лінія ўзлёта абазначана яркімі агнямі. Стартэр махае белым ліхтаром, і самалёты імкліва і плаўна імчацца па зямлі,—у морак, у цемру,—і, прабегшы некалькі дзесяткаў кіламетраў, узвіваюцца ўгару, і вось ужо высока, высока, як зьнічкі, свецяцца каляровыя агні фар.

Арыентавацца пры начных палётах на мясцовасць зусім немагчыма: ні зямлі, ні неба, нічога не відаць, усё зліваецца ў суцэльную густую чарнату. Далёкія, ледзь прыкметныя зямныя агеньчыкі—адзіныя арыенты. Яны выстраіліся роўнымі паралельнымі пункцірамі, і здагадваешся, што гэта гарадская вуліца. Ніякіх іншых адзнак зямлі няма. Кірунак, хуткасць, час, нахіл, вышыню і павароты—усё гэта паказваюць спецыяльныя прылады. І лётнік павінен мець надзвычай пільную ўвагу і вялікую спрактыкаванасць.

Падняўшыся, самалёты ідуць нейкі час на ўсход, пасля адзін робіць круты паварот і шпарка ідзе ў кірунку да палігона. Агеньчык фары раптам падае ўніз. Здагадваешся, што самалёт лёг на баявы курс і хутка пачне бамбіць. І сапраўды, зараз-жа над палігонам шугае агонь, а праз некаторы час даносіцца і выбух. На момант усё змаўкае. Самалёт доўга кружыць над палігонам, а пасля агеньчык фар імкліва ўзвіваецца ўгару і пачынае плыць на лінію пасадкі. Але пасадка зачынена—стартэр махае чырвоным ліхтаром. Самалёт зноў падымаецца ўгару і кружыць там доўга, аж покуль са старта не адводзяць за лінію іншых самалётаў. Што думае на далёкай вышыні лётнік, якая нага ў яго да зямлі—пра гэта ніхто не апавядае. Але спакой, з якім выходзіць лётнік з кабінкі, прызямліўшыся, як найлепш паказваюць тую ўпэўненасць, з якою кружаць савецкія пілоты ў вышыні у цемры.

Хутка стартэр дае самалёту белым ліхтаром сігнал, і ён пачынае зніжацца. Нос ягоны нахіляецца, кут зніжэння паменшваецца, расце і хутка самалёт пераходзіць у імклівае падзенне, траха што пікіруе. Вокамгненна ён зноў у роўны лёт і плаўна падае на лінію пасадкі, дзе агнямі выведзена вялікая літара «Т». Ужо па зямлі ён бяжыць яшчэ некалькі метраў недзе ў цемру, у ноч, і пасля яго вядуць, асцярожна падтрымліваючы пад плоскасці, за лінію ўзлёта.

У хуткім часе варочаюцца з начных далёкіх маршрутаў і выведчыкі. Узбуджаныя, вясёлыя людзі стырнуюць машыны ў ангары. Матарысты асцярожна вядуць, падтрымліваючы пад крыллі, машыны. Пад бляскам пражэктараў мякка ільсняцца крыллі і фюзеляж, халодным святлом пераліваецца прапелер.

Камандзір Аксакаў нездаволена штосці бармоча. Выразна чуваць толькі словы:

— Нячыстая пасадка, нячыстая...

— У каго, таварыш камандзір?

— Нават і ў вас, тав. Зайцаў.

— Не можа гэтага быць,—прыварыцца Зайцаў, і ягоная ўзбуджанасць раптам ападае.

— Пагаворым заўтра пра гэта, на разборы.—І высокая, грузная постаць Аксакава ідзе ў кірунку да штаба, а за ёю цягнецца ягоная велічэзная цень.

У хуткім часе аэрадром замаўкае, спіць, няўменна ходзяць адно вартавыя. Дзень ваенлёта скончан. Заўтра ён пачнецца зноў у 5 гадзін. Людзі будуць выпраўляць памылкі сёнешняга, каб дабіцца самай лепшай дысцыпліны і акуратнасці, самага лепшага авалодання тэхнікай. Толькі пры гэтых умовах машына падпарадкуецца чалавеку і на зямлі, і ў паветры.

Канец. Пачатак глядзі ў №№ 234, 235, 236.

ДБАЕ ТОЛЬКІ АБ САБЕ

(Ліст калгаснікаў)

Кіраўніцтва калгаса «**Дуброва**», Дзмітраўскага сельсовета (**Расонскі** раён), не рэалізуе гістарычнага ўказання правадыра партыі тав. Сталіна — зрабіць калгасы бальшавіцкімі, а калгаснікаў заможнымі.

У калгасе не закончана яшчэ ўборка ўраджаю. Значная частка зжатых збожжавых культур да сённяшняга дня ляжыць на полі, не заскіртавана, не авезена ў гумны.

Уборка бульбы ганебна зацягнулася. На плошчы каля $^1/_3$ усяго пасева бульба яшчэ не выбрана. Ураджай у начны час на полі нікім не ахоўваецца. Гэтымі днямі невядома хто выкапаў каля гектара бульбы. Выкапаная бульба часта пакідаецца нанач на полі і раскрадваецца. Тым часам, старшыня калгаса **Старавойтаў Я.** не прыняў ніякіх мер, для аховы.

У калгасе адчуваецца недахват кармоў, а сіласаванне сарвана.

Хутка надыйдзе зіма, да зяблева-ж калгас яшчэ не прыступаў.

Не гледзячы на тое, што ільнатраста даўно паднята са сцелішч, ні аднаго кілаграма яе не змята і не здана дзяржаве.

Праца ў калгасе не арганізавана. Няма працоўнай дысцыпліны. Каля 30 проц. калгаснікаў сістэматычна не выходзяць на працу, а праўленне не вядзе абсалютна ніякай барацьбы з прагульшчыкамі.

Усё гэта ў калгасе невыпадкова. Калгас засмечан класава-варожымі элементамі, якія сваёй дзейнасцю зрываюць працу калгаса. Тут знайшоў сабе прытулак лішэнец **Блін Тодар**, які ў **Рамноўскай брыгадзе** апнаў амаль увесь ураджай ільнасемя.

Бесперашкодна дзейнічаюць у калгасе цвёрдазаданнікі **Рубісавы: Андрэй і Пархвен. У асінцкай** брыгадзе прыняты ў калгас 4 цвёрдазаданнікі. Праўленне калгаса на чале са **Старавойтавым** не толькі не прыняло мер, каб ачысціцца ад кулакоў і заможнікаў, а стала на шлях абароны іх.

Самазабяспячэнне **Старавойтава** не мае ніякіх межаў у калгасе. Яго сям'я жыве ў другім сельсовеце. Амаль кожную дэкаду ён ездзіць да яе і ў неабмежаванай колькасці возіць туды розныя калгасныя прадукты. Старавойтаў больш дбае аб сабе і сваёй сям'і, чым аб калгасе.

За час яго «кіраўніцтва» знішчаны ўсе свінаматкі, загінулі два лепшыя калгасныя коні і знікла невядома дзе 87 штук гусей. Няма ніякага сумнення, што значная частка іх апынулася ў «гаспадарцы» Старавойтава.

Разбазарванню калгасных прадуктаў спрыяе надзвычай заблытаны ўлік у калгасе. Інвентарызацыя сельска-гаспадарчых машын і інвентара не праведзена, у выніку гэтага зніклі невядома куды тры калгасныя ільнамялкі. Запіс працадзён калгаснікам праводзіцца як уздумаецца рахункаводу **Вальковічу**.

Г. М.

АД РЭДАКЦЫІ: Расонскай РКК РСІ трэба тэрмінова зацікавіцца складам калгаса «Дуброва», і прыняць меры па выпраўленні работы ў ім.

ПА СЛЯДАХ НЕНАДРУКАВАНЫХ ЛІСТОЎ

Адпачываючы тав. **Ткачук** паведаміў у рэдакцыю «Звязды», што ў клімавіцкім доме адпачынку імя **Горкага** загадчыкам дома адпачынку і кухарам раскрадваюцца прадукты, наладжваюцца папойкі і рад іншых агіднасцяй.

Клімавіцкая РКК-РСІ, куды дасылаўся рэдакцыяй ліст, праверыла і паведамляе, што ўказаныя ў лісце факты пацвердзіліся. Кухар **Калантай Васіль** а рад нядбайнасцяй у сваёй рабоце з працы зняты т. Загадчык дома **Ждановіч** за допушчэнне безгаспадарчасці і раскраданне прадуктаў з працы зняты і аддадзен пад суд. Кіраўніцтва домам адпачынку абноўлена і прынята рад канкрэтных мер для паляпшэння работы і абслугоўвання адпачываючых.

* * *

У сваім лісце калгаснік з калгаса імя **Варашылава** (Менскі раён) паведаміў, што гэты калгас засмечан класава-варожымі элементамі. Кулакі, пралезшыя ў калгас, раскрадваюць калгасную маемасць і вядуць разбураючую работу.

МенскРКК-РСІ праверыла гэтыя факты і прыняты наступныя меры: **Варавоцкі Янка** і яго сястра, як былыя кулакі, з калгаса выключаны. Акрамя гэтага **Варавоцкі Янка, Мазянцова С.** і **Раўданаў Сымон** за арганізацыю кулацкага сабатажа з мэтай сарваць рад палітычна-гаспадарчых мерапрыемстваў у калгасе аддадзены пад суд. Разам з гэтым прыцягнуты да адказнасці (штраф і інш.) **Раўданоў, Стрэчань і Стрэчань А.**, якія стравілі атаву, і ў часе работы курылі ў таку.

[illegible] сацгасаў. [illegible] на работу выходзяць толькі 10. Пядаў [illegible]

[illegible] МСЦІСЛАЎСКІ — 51,2 ПРОЦ., КЛІМАВІЦКІ — 59,2 ПРОЦ., ЧЫРВОНАПОЛЬСКІ — 49,5 ПРОЦ.

ПРАЦЭС АБ ПАДПАЛЕ РЕЙХСТАГА

НА СЦЭНУ ВЫПУШЧАН ЧАРГОВЫ ПРАВАКАТАР

ПАРЫЖ, 25. (БЕЛТА).

[illegible]

ПОЎНАЕ ФІЯСКО ПАДСТАЎЛЕНАГА „СВЕДКІ"

ПРАГА, 25. (БЕЛТА).

[illegible]

ПРАТЭСТ 150 ЮРЫСТАЎ ЧЭХАСЛАВАКІІ

ПРАГА, 26. (БЕЛТА).

[illegible]

ЖЭНЕВА, 25. (БЕЛТА).

[illegible]

СУДДЗЯ І ПАДСУДНЫЯ

(НА БЕРЛІНСКІМ ПРАЦЭСЕ).

Комуніст Дзімітраў на працэсе мужна выкрывае сапраўдных падпальшчыкаў рэйхстага—фашыстаў

Фота-мантаж ВАЛ. МЕДЗВЕДЗЕВА.

10 ГОД ТУРЭЦКАЙ РЭСПУБЛІКІ

СТАМБУЛ. (БЕЛТА).

У сувязі з надыходзячай 10-ай гадавіны Турэцкай рэспублікі, цікавы лічбы, што рысуюць развіццё народнай гаспадаркі Турцыі.

82 проц. усяго турэцкага працоўнага насельніцтва заняты ў сельскай гаспадарцы і амаль 85 проц. усяго турэцкага экспарта складаюць сельскагаспадарчыя прадукты. У той час, як у старой Оттаманскай імперыі гэтай важнейшай галіне гаспадаркі амаль не аддавалася ніякай увагі, урад Турэцкай рэспублікі з самага пачатку аддаваў шмат увагі развіццю сельскай гаспадаркі і ў асаблівасці сельска-гаспадарчаму экспарту.

У 1929 годзе турэцкі ўрад прыняў 12-гадовую праграму ірыгацыйных (абваднялільных) работ коштам у 100 млн. турэцкіх лір.

Побач з гэтым урад пашырае таксама прамысловае будаўніцтва. Пабудаваны прадпрыемствы па апрацоўцы свайго сырцу, а іменна: тэкстыльныя, цэментныя, цагельныя, цукровыя і г. д.

У старой Оттаманскай імперыі прамысловасць не мела ніякага значэння. За апошнія 10 год лік прамысловых прадпрыемстваў падвоіўся. Маладая турэцкая прамысловасць поўнасцю задавальняе патрэбнасці краіны ў цэменце, скуры, лесе і г. д.

Значных поспехаў дабілася Турэцкая рэспубліка таксама ў галіне транспарта. У 1923 г. лініі чыгуначных зносін Турцыі мелі ўсяго 4 тыс. клм., з якіх усяго 124 клм. належалі дзяржаве. У сучасны-ж момант чыгуначныя лініі Турцыі складаюць ужо 6 тыс. клм., з якіх важнейшыя лініі, даўжынёю ў 3.653 клм., належаць дзяржаве. У руках дзяржавы знаходзіцца таксама ўсё новае чыгуначнае будаўніцтва, якое ажыццяўляецца без замежных пазык.

Праароблена вялікая работа па перабудове народнай асветы.

Створаны новыя кадры настаўнікаў. Адкрыта сетка пачатковых школ, прычым навучанне з'яўляецца абавязковым. Колькасць вучняў узрасла ў параўнанні з перыядам султанскага ўрада з 223 тыс. да 550 тыс. чалавек.

Праведзена лацінізацыя турэцкай азбукі. У рэзультаце лік пісьменных за апошнія 5 год вырас з 685 тыс. да 2 мільёнаў. Адкрыты музеі, публічныя бібліятэкі і 1.720 чытальняў. Расце тыраж выпускаемых кніг і інш.

ПОЛЬСКІЯ ПІСЬМЕННІКІ АБ СССР

ВАРШАВА, 25. (БЕЛТА).

Сёння вышаў спецыяльны нумар вядомага ў Польшчы літаратурнага журнала «Ведомосці літэрацке», прысвечанага культуры Савецкага саюза.

Вышаўшы ў бліскучым мастацкім афармленні, нумар журнала павялічаны да 26 газетных палос. У ім змешчана 103 фота, якія ілюструюць дасягненні савецкага тэатра і кіно.

У журнале змешчаны таксама партрэты выдатных дзеячоў савецкай культуры і савецкіх пісьменнікаў. У якасці перадавога дан артыкул Карла Радэка пад загалоўкам: «Культура нараджаючагася соцыялізма». У гэтым-жа нумары змешчаны вытрымкі з твораў 39-ці савецкіх пісьменнікаў і паэтаў.

Асаблівай увагі заслугоўваюць выключна таланавітыя пераклады вядомых польскіх паэтаў Юлія Тувім і Баранеўскага, твораў савецкіх паэтаў Безыменскага, Пастэрнака і інш.

У прадмове ад рэдакцыі «Ведомосці літэрацке» падкрэсліваецца, што ўпершыню на яго старонках даецца слова савецкім пісьменнікам і дзеячам культуры.

Ідэя выпуска такога нумара, — піша газета, — узнікла яшчэ год назад. Гэты нумар журнала з'яўляецца ў перыяд усё больш сардэчнага зблiжэння паміж польскай рэспублікай і СССР.

**

ВАРШАВА, 26. (БЕЛТА).

Літаратурная газета «Ведомосці літэрацке» па-ранейшаму змяшчае адказы польскіх пісьменнікаў на анкету аб адносінах да Савецкага саюза. Большасць адказаў канстатуе пералом у поглядах буржуазных польскіх пісьменнікаў на гаспадарчае і культурнае жыццё Савецкага саюза. Амаль усе ўдзельнікі анкеты выказваюцца за палітычнае і культурнае зблiжэнне паміж Польшчай і СССР.

Блізкі да ўрадавых колаў, вядомы публіцыст Гулько-Ляскоўскі, піша:

«Савецкі эксперымент — хутчэй не эксперымент, а сімваль веры ў чалавека і чалавецтва, выражаны не ў слове, а ў жалезабетоне... Няма зараз такой сілы ў свеце, якая магла-б выкрэсліць гэты эксперымент з гісторыі».

Пісьменнік Гетэль заяўляе, што размах соцыялістычнага будаўніцтва зрабіў на яго глыбокае ўражанне. У такім-жа духу выказваецца і пісьменніца Ванда Мельцэв.

ЭСТОНСКІ ПАРЛАМЕНТ УХВАЛІЎ ЛОНДАНСКУЮ КАНВЕНЦЫЮ

ТАЛЛІН (Рэвель), 25. (БЕЛТА).

Эстонскі парламент прыняў учора ў першым чытанні заключаную 3-га ліпеня ў Лондане паміж СССР, Літвой, Эстоніяй, Польшчай, Румыніяй, Турцыяй, Аўганістанам і Персіяй канвенцыю аб азначэнні нападаючага боку.

СЛУХАННЕ СПРАВЫ ЗАБОЙЦЫ СУПРАЦОЎНІКА СОВЕЦКАГА КОНСУЛЬСТВА ВА ЛЬВОВЕ

ВАРШАВА, 26. (БЕЛТА).

На 30 кастрычніка ў надзвычайным судзе ва Львове назначана слуханне справы Лемека, забіўшага супрацоўніка савецкага консульства ва Львове тав. Майлава.

СОВЕЦКАЯ ЭСКАДРА Ў АФІНАХ

АФІНЫ, 25. (БЕЛТА).

Сёння па просьбе газет адбыўся агляд журналістамі флагманскага судна савецкай эскадры, прыбыўшай у Фалернскую бухту.

Морскі міністр запрасіў камандаванне на агляд штучнага возера Марафон у ваколіцах Афін, пасля чаго ў гонар камандавання наладжана было снеданне. Учора і сёння чырвонафлотцы арганізавана, партыямі па 200 чалавек, аглядалі афінскія старажытнасці.

РЫХТУЕЦЦА ЗАБАРОНА ДАЦКАЙ КОМПАРТЫІ

СТАКГОЛЬМ, 25. (БЕЛТА).

Як паведамляюць з Капенгагена, дацкія сацыял-дэмакраты, якія знаходзяцца ва ўладзе, падрыхтавалі законапраект аб забароне дацкай кампартыі.

Больш масавасці ў падрыхтоўцы

(На пасяджэнні Цэнтральнай камісіі па падрыхтоўцы да кастрычніцкіх свят)

Учора ў габінеце сакратара ЦК тав. **Шарангові ча** адбылося чарговае пасяджэнне цэнтральнай камісіі па падрыхтоўцы да святкавання XVI гадавіны Кастрычніцкай рэвалюцыі.

Па Менскаму раёну, як інфармаваў т. **Каранеўскі,** разгарнулася даволі шырокая падрыхтоўка да кастрычніцкіх свят. На прадпрыемствах праходзяць канферэнцыі лепшых ударнікаў, галоўнай задачай якіх з'яўляецца падвядзенне вынікаў выканання прамфінплана і мабілізацыі ўвагі на павышэнне якасных паказальнікаў. Праводзіцца падрыхтоўка да канферэнцыі па якасці. Разгарнуўся сталінскі паход за культурны быт. Гарсовет адпусціў жактам 200.000 руб. на рамонт кватэр для рабочых. Акрамя таго, кожны жакт вызначыў пэўную колькасць кватэр для рамонта за свае сродкі. Усімі жактамі вызначан рамонт 500 кватэр ударнікаў. Да свята будзе закончана будаўніцтва некалькіх сотень кватэр у новых дамах. На заводах праводзяцца канферэнцыі работніц і жонак рабочых аб лепшай падрыхтоўцы кватэр да свята і інш. Па лініі прамысловага будаўніцтва па Менску канчаецца пабудова клінкернага завода. Да 1 лістапада будзе закончана трамвайная лінія на Кальварыю.

У вёсцы будуць праведзены пленумы сельсоветаў з удзелам лепшых калгаснікаў-ударнікаў, на якіх будуць абгавораны вынікі сельска-гаспадарчага года і чарговыя задачы. Да гэтага часу план збожжапаставак па раёну выканан на 90 проц., натурааплаты — на 71 проц., бульбаздача —на 80 проц. План зябліва на 20 кастрычніка выканан толькі на 63,7 проц. Уся работа на сяле праводзіцца пад кутом поўнага завяршэння планаў здачы прадукцыі і выканання сельска-гаспадарчых работ. Па некаторых відах работ планы ўжо перавыканаты. Бульба выкапана на 99,4 проц. Сіласаванне праведзена на 102,3 проц.

2 лістапада праводзіцца шырокая нарада па пытанню размеркавання ўраджаю. У вёсцы да 7 лістапада канчаецца будаўніцтва 4-х школ-семігодак, адкрываецца 41 дзіцячы сад і 25 ясляй.

Па гораду распрацован адзіны план упрыгожання. Мастацкае ўпрыгожанне будзе канцэнтравацца на Пляцы Волі і Савецкай вуліцы. Для ўдзела ў кастрычніцкіх урачыстасцях у Менск запрашаюцца з Масквы, Ленінграда і Харкава па 5 чал., Смаленска, Віцебска, Гомеля і Бабруйска —па 3 чал., Заслаўя, Магілёва, Крыма і Казані—па 2 чал., МТС і саўгасаў—па 4 чал., сельсоветаў—19 ч. Апрача таго з Менска будуць пасланы дэлегаты для ўдзела ва ўрачыстасцях у наступныя гарады: у Маскву, Ленінград і Харкаў—па 3 чал. Віцебск, Гомель і Смаленск—па 2 чал., у Бабруйск—3, Заслаўе— 2.

Т. т. **Пыжыкаў, Кудзелька і Ліскові ч** падкрэслілі неабходнасць фарсаваць тэмпы падрыхтоўкі. Галоўнае— масавая работа, увязка з гаспадарча-палітычнымі задачамі дня.

Па пытанню забеспячэння пайкамі на свята інфармавалі наркамснаб т. **Гурэвіч** і старшыня Белкаапсаюза т. **Царонак.** Паводле вызначаных норм, кастрычніцкі паёк будзе лепшы, чым майскі. Поўнасцю ўжо завезена крупа, масла і інш. Людзі пасланы на месцы для фарсавання перавозак.

Аб падрыхтоўцы да кастрычніцкіх свят па лініі Белдзяржкіно інфармаваў тав. **Галкін.** Праведзен адбор кіно-фільмаў. У Менску, Віцебску, Гомелі і інш. гарадах будуць кіно-сеансы на плошчах. 7 і 8 лістапада будзе рад дармовых дзенных і начных кіно-сеансаў, і ранішнікаў для школьнікаў. У фаые тэатраў арганізуюцца фота-вітрыны лепшых ударнікаў прадпрыемстваў і калгасаў БССР. У кінотэатрах будзе паказана кіно-хроніка кастрычніцкіх дзён 1917 года. Выпускаецца гукавая кіно-хроніка, прысвечаная XV гадавіне ЛКСМБ. Наладжваецца 10 фота-вітрын на тэму— «Стары і новы Менск». У Лепелі і Слуцку ўстанаўліваюцца гукавыя кіно-ўстаноўкі.

Камісія заслухала таксама інфармацыю т. **Браўковіча** аб ходзе падрыхтоўкі па лініі ДВБ. Тут выявіўся значны прарыў у справе выпуску масавай літаратуры да свята. Камісія абавязала ДВБ забяспечыць рассылку не пазней 1 лістапада.

У Менску, ў скверы каля тэатра будзе арганізаван вялікі кніжны базар. На заводах наладжваюцца кніжныя выстаўкі. Па калгасах—культурныя фургоны.

Тав. **Валодзька** дакладваў камісіі аб падрыхтоўцы да свята радыё-вузлоў. У горадзе Менску да свят праводзіцца новых 500 радыёкропак у рабочыя кватэры. Па БССР будуць гатовы 92 радыёвузлы з 218 партаўдыторыямі. Пускаецца ў ход 6 кароткахвалявых станцый. Усяго будзе працаваць у кастрычніцкія святы 33.660 радыё-кропак і 5.414 эфірных установак.

НА ФАБРЫКАХ І ЗАВОДАХ

На фабрыках і заводах Беларусі ўзмоцнена рыхтуюцца да XVI гадавіны Кастрычніцкай рэвалюцыі. Рабочыя адзначаюць свята новым уздымам творчага энтузіязма і далейшым разгортваннем соцспаборніцтва і ўдарніцтва.

У **Віцебску** на фабрыцы імя **Клары Цэткін** арганізавалася **7 новых гаспадарча-разрахунковых брыгад імя XVI гадавіны Кастрычніка і імя тав. Стасавай.** Створана 13 гурткоў па тэхмінімуму. Два цэхі рыхтуюцца да здачы тэхэкзаменаў. Абвешчан унутрызаводскі конкурс на лепшае выкананне прамфінплана.

На швейнай фабрыцы **«Сцяг індустрыялізацыі»** цэхі, і стужкі, агрэгаты спаборнічаюць на заваяванне першага месца ў кастрычніцкай калоне. Адміністрацыя вызначыла 3.000 рублёў на куплю будматэрыялаў для рамонта рабочых кватэр. Фабком адпусціў 2.000 рублёў на дапамогу рабочым у перавозцы дроў.

У саўгасе **Красніца** адкрываецца **новы рабочы клуб.** У саўгасе **Забалацце** канчаецца **новы дом на 7 кватэр.**

Гарком саюза работнікаў мастацтва арганізаваў культвылазкі на прадпрыемствы Віцебска для аказання дапамогі гурткам самадзейнасці ў падрыхтоўцы да кастрычніцкіх свят і арганізацыі фота-вітрын лепшых ударнікаў.

**

На ініцыятыве камсамольскага калектыва **Палесдруку** (Гомель), праведзен **тэхэкзамен,** у якім прыняла ўдзел 300 рабочых. Тэхэкзамен паказаў добрыя вынікі аўладання тэхнікай. Загадзя ў асноўных цэхах былі праведзены тэхбаі з удзелам рабочых.

НОВЫ ХЛЕБАЗАВОД

ОРША. (Па тэлефону ад нашага карэспандэнта).

У дні кастрычніцкіх свят у Оршы будзе пушчан НОВЫ ХЛЕБАЗАВОД. МАГУТНАСЦЬ ЯГО—1.800 ПУДОЎ ХЛЕБА Ў СУТКІ.

У адзнаку Кастрычніка канчаецца тэлефанізацыя Пішчанаўскага сельсовета.

28 кастрычніка склікаецца злёт ударнікаў якасці з удзелам прадстаўнікоў ад усіх прадпрыемстваў Аршаншчыны.

Будаўнічая брыгада калгаса імя т. Варашылава абавязалася да 7 лістапада закончыць будаўніцтва двухкватэрнага дома, стайні і свінарніка.

КІПЕР.

Пабудуем эскадрылю імя Кагановіча

На бягучым рахунку —1.087.656 руб.

За ўчарайшы дзень на бягучы рахунак № 160-7814 паступіла 7.694 руб.: ад прадпрыемстваў, устаноў і арганізацый Менска—781 руб.; з раёнаў—**Заслаўскага**—242 руб., **Чэрыкаўскага**—991, **Рэчыцкага** — 400, **Жлобінскага**—539, **Чырвонапольскага** —620, **Шклоўскага**—401, **Бягомльскага**—1.031, **Сіроцінскага**—458, **Магілеўскага**—1.712 і **Смалявіцкага** — 500 руб.

Уносяць і выклікаюць

* Па выкліку т. Ваксмана ўношу 15 руб. у фонд пабудовы эскадрыльі і выклікаю **Слаўковіча, Станкевіча** (БКС); **Ліановіча** (карм янскі РК КП(б)Б); **Цімошчанка** (расонская РК КП(б)Б); **Грыбаедава** і **Лаікумовіча** (клімавіцкі РВК).

ІПАТАЎ.

* **У адказ на выклік т. Андрэйчыкавай уношу 15 руб. і выклікаю Курыцкую і Мукамольнікава.**

ПІНКІС.

* Прымаю выклік т. Кузняцова і ўношу 15 руб. на пабудову эскадрыльі імя т. Кагановіча. Выклікаю т. т. **Саўкова і Сіткевіча** (рэчыцкі РВК), **Новікава, Міхалеўскага і Мазурэнка** (рэчыцкі палітаддзел МТС), **Каменштэйна, Літвінава, Гершмана і Раманава** (хойніцкі палітаддзел МТС).

ДАШКЕВІЧ.

Паведамленні

Рэдакцыя журнала «Большэвік Беларусі» паведамляе, што 12 нумар журнала выйдзе з друку 28 кастрычніка г. г. з наступным зместам:

1) ПЕРАДАВЫ, Узмацніць увагу партвыхаванню—выправіць грубыя памылкі прыёма ў КП(б)Б.

2) ЗЕРНІЦКІ, Аб формах класавай барацьбы на пасобных участках рабочага снабжэння.

3) ПРАТАСЕНЯ, Хімізацыя сельскай гаспадаркі.

4) АЙВАЗАЎ-МАЛЫШАЎ, Палітаддзел Горацкай МТС у барацьбе за большэвіцкія калгасы.

5) ЧАРНЫШОЎ, За большэвіцкую перабудову партмасавай работы на вытворчасці.

6) СКАРАБАГАЦКО, Аб партмасавай рабоце на швейнай фабрыцы «Сцяг Індустрыялізацыі».

7) РУДЗІЦКІ, Да пытання аб тэорыі дыктатуры пролетарыята Р. Люксембург.

8) ПАСТАНОВЫ ЦК КП(б)Б.

Гэтымі днямі выйдзе № 13 «Большэвіка Беларусі», змест якога памылкова змешчан у «Звяздзе» ад 26-га кастрычніка, як змест нумара 12-га.

РЭДАКЦЫЯ.

Цэнтральная камісія ЎсеКП(б) па чыстцы паведамляе, што 29 кастрычніка, у 10 гадзін раніцы, у гор. Менску (памяшканне ЦККРСІ, Савецкая, 55) **будзе засядаць цэнтральная камісія ЎсеКП(б) па чыстцы па разгляду апеляцый на рашэнне рэспубліканскай камісіі па чыстцы КП(б)Б наступных т.т.:** Рысін М. Д., Хасдан М. Х., Рамаоўскі, Кагановіч С. Н., Вашукевіч П. С., Рубінаў Р. Л., Хейман Г. М., Драбкін С. П., Вальфсон Х. І., Майзельс С. Л., Вайнер Л. Н., Гладкевіч Я. Т., Берлін І. Ф., Гальпоскі А. П., Эткіна Р. Ю., Рудзівіцкі І. М., Фельдбаум М. Г., Трампоўскі І. Д., Гінзбург І. В., Чайкоўскі П. М., Тамковіч П. І., Берлін Б. М., Патаповіч А. К., Вечар А. Н., Друбынскі І. Д. (Бабруйск), Тозік Н. Т. (Мазыр), Лахаданаў Т. Е., Матвееў Е. М., Казачанка А. З. (Орша), Каган Э. Б. (Гомель), Самсоненко В. П. (Віцебск), Селяўскі П. І. (Н.-Барысаў), Рудзін Х. Н., Аронава С. Г. (Ветка), Багай М. Г. (Тураў), Эмануэль З. П. (Віцебск).

**

Цэнтральная камісія ЎсеКП(б) па чыстцы паведамляе, што 30 кастрычніка г. г., у 10 гадзін раніцы, у гор. Менску (памяшканне ЦККРСІ, Савецкая, 55) **будзе засядаць Цэнтральная камісія ЎсеКП(б) па чыстцы па разгляду апеляцый на рашэнне рэспубліканскай камісіі па чыстцы КП(б)Б наступных т.т.:** Фефферман М. С., Лермач Н. А., Торан Т. Т., Рунін І. П. (Рэчыца); Грабоўскі Л. А., Васільеў А. З. (Гомель); Лятушэвіч В. В., Крэйнін Т. Л., [illegible] А. І., Асіпчык П. М., Сапожнікаў П. М., Цёткін Г. А., Альгерштэйн К. І., Дашчатаў І. К., Мілюкоўскі К. Э., (Менск); Дзеркач З. Е., Мядзюляеў П. Я., Кукліп П. М. (Ветка), Бабіцкі М. А. (Нова-Барысаў); Абкін Ф. А. (Віцебск); Ласкін М. І., Васіленка П. Н. (Орша); Станкевіч Я. М. (Латойск); Касцюмаў К. У., Дуброў П. С. (Мазыр); Каган Я. С. (Магілеў).

Партследчы прымае 29 кастрычніка.

ЦЭНТРАЛЬНАЯ КАМІСІЯ ЎсеКП(б) ПА ЧЫСТЦЫ.

Адказны рэдактар Г. Н. БРАГІНСКІ.

Кіно Інтэрнацыянал	Замежны фільм	БАНДЫТКА
Кіно „Пролетарый"	Замежны фільм	КЛІНОК КЕРСТЭНБРУКА
Дзіцячы гукавы кіно-тэатр „СПАРТАК" Каса—з 4-х г. дня.	Новы гукавы фільм	ПОБАЧ З НАМІ
	Замежны мастацкі фільм	ПРАБУДЖЭННЕ ЖАНЧЫНЫ драма ў 6 частках

Згодна пастановы СНК БССР ад 22-9-33 г., пратакол № 29,

Кіраўніцтвам арганізацыі тэрыторыі НКЗБ

выштвараецца праца па замацаванню **сенажацяй** у сталае карыстанне, якая (праца) павінна быць закончана да 1 снежня 1933 г.

Арганізацыі, установы, прадпрыемствы, калгасы і саўгасы, **жадаючыя атрымаць сенажаць у сталае карыстанне,** павінны падаць **ЗАЯЎКУ** у бліжэйшы райземаддзел, з указаннем колькі яны жадаюць атрымаць сенажаці.

Копію заяўкі прыслаць у КІРАТ НКЗБ. Тэрмін падачы заявак **да 15 лістапада 1933 г.** Пасля ўказанага тэрміна заяўкі прымацца не будуць.

Кір. арг. тэрыт. НКЗБ.

Гукавы кіно-тэатр „ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА"

Ад 27 кастрычніка

ЛЕПШАЯ ГУКАВАЯ КАМЕДЫЯ СЕЗОНА

Рэж. **Б. Юрцаў.**
Гук. рэж. **Н. Крукаў.**
Гук. запісан па сіст. інж. **Шорына.**

ПРЫГОЖАЕ ЖЫЦЦЁ
ГУКАВАЯ КАМЕДЫЯ

Гукавы фільм у 6 часцях.

У ГАЛОЎНЫХ РОЛЯХ:
Валацуга Марэй Фрэд—**Б. Тэйнін** (вядомы па кар. „Златые горы").
Качагар—**Н. Твердохліб.**
Ліза—**Мельнікава.**
Андрэй—**Градаполаў.**
Міліцыянер Маруся—**О. Жызнева.**

У ПРАГРАМЕ: гукавы журнал **САЮЗКІНО № 26**
і экстраны выпуск кінохронікі **—Пад'ём ледакола „САДКО".**

Штодзённа 4 сеансы. Пачатак у 6. 7-30. 9 і 10-30. Каса—ад 1 г. дня

Беладдзяленне ДАМЭЦ

даводзіць да ведама ўсіх фабкомаў, фабзаўмесцкомаў, мясцкомаў і іншых зацікаўленых арганізацый, што

з 15 кастрычніка г.г. прымаюцца заяўкі

на прадмет абслугоўвання кастрычніцкіх дзён канцэртна-эстраднымі сіламі артыстаў ДАМЭЦ.

Пры падпісанні дагавора вышэйуказаныя арганізацыі павінны даць сваім прадстаўнікам даверанасці на права падпісання дагавора.

Заяўкі прымаюцца штодзённа, з 11 г. ран. да 4-х дня, у ДАМЭЦ. (Універсытэцкая, 12, клуб металістаў тэл. 22-755).

БелДАМЭЦ.

АДКРЫТА ПАДПІСКА

НА ШТОДЭКАДНЫ ЖУРНАЛ

„ФАБРИЧНО-ЗАВОДСКАЯ ПЕЧАТЬ"

ЖУРНАЛ ЦК УсеКП(б)

Журнал разлічан на партыйны актыў фабрык і заводаў і фабрычна-заводскіх работнікаў.

Задача журнала: кіраўніцтва фабрычна-заводскім друкам і дапамога ў рабоце газет.

Асноўны змест: пытанні партыйнага кіраўніцтва фабрычна-заводскім друкам, агляды друку і распрацоўка розных пытанняў работы газет (формы і метады масавай работы газет, работа з рабкорамі, пытанні падрыхтоўкі кадраў, арганізацыі работы рэдакцыі і г. д.).

ЖУРНАЛ БУДЗЕ ВЫХОДЗІЦЬ У ДВУХ ВЫДАННЯХ.

Другое выданне, разлічанае на рэдакцыі фабрычных і заводскіх газет, будзе дадаткова ўключаць артыкульны матэрыял, прызначаны для скарыстання ў газетах:

а) артыкулы, якія растлумачваюць важнейшыя пастановы ЦК УсеКП(б) і СНК;

б) прапагандысцкі матэрыял па асноўных пытаннях палітыкі партыі, па пытаннях гісторыі, стратэгіі і тактыкі большэвізма;

в) асноўныя матэрыялы для правядзення найбольш важных гістарычных дат і кампаній;

г) артыкулы аб важнейшых падзеях міжнароднага жыцця.

ПАДПІСНАЯ ПЛАТА:

На 1-е выданне: на год—7 р. 20 к., на 6 месяцаў—3 р. 60 к.

На 2-е выданне:—для фабрычна-заводскіх газет: на год—60 руб., на 6 месяцаў —30 руб.

Падпіска прымаецца ва ўсіх паштовых аддзяленнях Савецкага саюза і лістаносцамі.

Адрас выдавецтва: Москва, 7, Сущевская, 21, изд-во ЦК ВКП(б) „Крестьянская газета".

Адрас рэдакцыі: Москва 7, ул. Коминтерна, 9.

ФЗВ панчошнікаў

працягвае набор

на базе 5, 6 і 7 груп. Прымаюцца дзяўчаты ва ўзросце 15, 16, 17 год. Для паступлення неабходны наступныя дакументы: аб адукацыі., метрычны выпіс. аб сацыяльным паходжанні.

Вучні забяспечваюцца інтэрнатам і стыпендыяй (першыя тры месяцы 35 руб., другія тры месяцы—47 руб.), а таксама рабочым пайком ОРС і сталовай.

Адрас: Віцебск. Ленінская, 3-2,

ФЗВ панчошнікаў.

Пляцоўка ваенна-будаўнічых работ № 58 (Урэчча, БССР)

З 15 КАСТРЫЧНІКА **ЛІКВІДУЕЦЦА**

Прэтэнзіі да бышай пляцоўкі Вэнбуда № 53 ВСОБВО просьба прад'явіць ліквідкому **да 5 лістапада.** Пасля паказанага тэрміна прэтэнзіі прымацца не будуць.

ЛІКВІДКОМ.

Выдавецтву „ЗВЯЗДА"

ПАТРЭБНА кваліфікаваная машыністка, якая добра ведае беларускую мову. Звярачацца: Савецкая, [illegible] паверх

ЗАВОЧНЫ СЕКТАР

магілеўскага педінстытута

абвяшчае, што асенні прыём **на завочнае навучанне**

працягнут да 1-га лістапада на наступныя аддзяленні: **1) сацыяльна-гістарычнае, 2) сацыяльна-эканамічнае, 3) літаратурна лінгвістычнае.**

Прымаюцца асобы, маючыя сярэднюю адукацыю—рабочыя, калгаснікі, настаўнікі, служачыя, без адрыва ад вытворчасці.

Заявы накіроўваць па адрасу, г. Магілеў, БССР, Ленінская, 35, педінстытут, завочны сектар.

Да заявы неабходна прыкласці наступныя дакументы: даведку аб асвеце, аб сацыяльным паходжанні, засведчаную анкету.

Дырэкцыя.

ЧЭРЫКАЎСКІ ВЕТЭРЫНАРНЫ ТЭХНІКУМ,

які рыхтуе спецыялістаў-ветэхнікаў для соцыялістычнай жывёлагадоўчай гаспадаркі

АБВЯШЧАЕ ДАДАТКОВЫ НАБОР

на падрыхтоўчыя курсы ў ветэхнікум на 40 асоб. На курсы прымаюцца асобы, скончыўшыя семігодку без іспытаў, а скончыўшыя 6 груп семігодкі з іспытамі па грамадазнаўству, беларускай мове і матэматыцы. Курсанты забяспечваюцца стыпендыяй, інтэрнатам і сталоўкай. Прыём заяў—да 5 лістапада г. г. Іспыты з 8-га лістапада па 10 г. г. Заняткі—з 10-га лістапада. Заявы з дакументамі аб сацстановішчы, адукацыі, узросце і здароўі падаюцца па адрасу: г. Чэрыкаў, ветэхнікум.

Дырэкцыя.

ІНСТЫТУТ АХОВЫ МАЦЯРЫНСТВА І ДЗЯЦІНСТВА

АБВЯШЧАЕ

набор на курсы ІНСТРУКТАРАЎ па ахове мацярынства і дзяцінства.

Тэрмін навучання—7 мес. На курсы прымаюцца асобы ад 17 да 35 год з адукацыяй не ніжэй 6 гр. семігодкі. Стыпендыяй курсанты забяспечваюцца **на 50 проц.** Размер стыпендыі да 50 р. Інтэрнатам курсанты не забяспечваюцца. Прыём заяў з дакументамі аб узросце, адукацыі і сацстановішчы **да 1 лістапада г. г.,** па адрасу: Менск, Савецкая, 16. Заняткі вячэрнія.

Дырэкцыя

ГОС. ХИМ. ФАРМ. ЗАВОД „ФАРМАКОН" ЛЕНИНГРАД

СПЕРМИН-ПЕЛЮ

КЛИНИЧЕСКИ ИСПЫТАН и ПРИМЕНЯЕТСЯ в ТЕЧЕНИИ 30 лет

при неврастении, половом бессилии, старческой слабости, артериосклерозе и малокровии

ПРОДАЕТСЯ ВО ВСЕХ АПТЕКАХ И МАГАЗИНАХ САНИТАРИИ И ГИГИЕНЫ С. С. С. Р.

ИМЕЮТСЯ ТАКЖЕ В ПРОДАЖЕ: ОВАРИН, МАМИН, ПЕПТОН, ФОЛИКУЛЕН, ПИТУИТРИН, ТИМОФИЗИН, АСТМОЛИЗИН, ТИРЕОИДИН

Менск, друкарня «Звязды». Галоўлітбел № 333.